

Briselē, 29.5.2013
COM(2013) 312 final

2013/0164 (COD)

Priekšlikums

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,
ar ko izveido programmu *Copernicus* un atceļ Regulu (ES) Nr. 911/2010**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SWD(2013) 190 final}

{SWD(2013) 191 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Copernicus ir Eiropas Zemes novērošanas programmas *GMES* (Globālā vides un drošības novērošana) jaunais nosaukums. *Copernicus* vai drīzāk tās priekšgājēja tika izveidota kā ES programma saskaņā ar *GMES* Regulu (ES) Nr. 911/2010. Tā attiecas uz visām darbībām, lai lietotājiem, kuri ir atbildīgi par politikas veidošanu, īstenošanu un uzraudzību ES un tās dalībvalstīs, varētu netraucēti nodrošināt rūpīgus un drošticamus datus un informāciju par vides jautājumiem un drošības jautājumiem. *Copernicus* mērķis ir nodrošināt Eiropai nepārtrauktu, neatkarīgu un uzticamu piekļuvi novērošanas datiem un informācijai. ES ieguldījuma mērķis ir, nodrošinot piekļuvi esošajiem aktīviem un attīstot darbības pakalpojumus, aizpildīt novērošanas trūkumus.

Copernicus ir strukturēta sešos pakalpojumos: jūras vides, atmosfēras, zemes un klimata pārmaiņu novērošana, kā arī atbalsts ārkārtas situāciju pārvaldībai un drošībai. *Copernicus* izmanto datus, kas iegūti no satelītiem un *in situ* sensoriem, piemēram, bojām, baloniem vai gaisa sensoriem, lai nodrošinātu laicīgu un drošticamu pievienotās vērtības informāciju un paredzētu laikapstākļus, sniedzot atbalstu, piemēram, lauksaimniecībai un zivsaimniecībai, zemes izmantošanai un pilsētu plānošanai, cīņai ar mežu ugunsgrēkiem, reaģēšanai uz katastrofām, jūras transporta un gaisa piesārņojuma novērošanai.

Tāpat *Copernicus* sniedz ieguldījumu ekonomikas stabilitātē un izaugsmē, veicinot komerciālus pielietojumus (tā dēvētos lejupējos pakalpojumus) daudzās dažādās nozarēs, nodrošinot pilnīgu un atklātu piekļuvi *Copernicus* novērošanas datiem un informācijas produktiem. Tā ir viena no programmām, kas jānodrošina saskaņā ar stratēģiju “Eiropa 2020” — Eiropas gudras, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes stratēģija, un tā tika iekļauta “Eiropa 2020” rūpniecības politikas iniciatīvā, jo tā sniedz labumu virknei Savienības politikas virzienu.

Radušos izmaksu dēļ atsevišķas dalībvalstis nevar uzņemties optimālu atbildību par kosmosa infrastruktūru, kuras izstrādātas, izmantojot ES un starpvaldību līdzekļus, darbības un atjaunināšanas finansēšanu. Ar kosmosu saistītas novērošanas operatīvai meteoroloģijai jomā Eiropas valstis ir apvienojušas savus resursus, lai attīstītu un izmantotu meteoroloģiskos satelītus Eiropas Meteoroloģisko satelītu izmantošanas organizācijas (*EUMETSAT*) ietvaros. Eiropas valstis ir izstrādājušas arī vides satelītu demonstrētājus vai nu ar Eiropas Kosmosa aģentūras (EKA), vai valstu kosmosa aģentūru starpniecību. Taču tās nav radušas iespēju sadarboties saistībā ar ilgtspējīgu darbības programmu finansēšanu vides novērošanas jomā. Nepieciešamība turpināt šādu novērošanu kļūst aizvien būtiskāka, ņemot vērā pieaugošo politisko spiedienu uz valsts iestādēm, prasot vides, drošības un klimata pārmaiņu jomā pieņemt informētus lēmumus, un vajadzību ievērot starptautiskus nolīgumus.

Attiecībā uz pakalpojumiem, kuriem ir visas Eiropas un globāls segums, dalībvalstis nevar pietiekami sasniegt ierosinātās darbības mērķus, jo dažādu dalībvalstu ieguldījums ir jāapkopo Eiropas līmenī. Citu pakalpojumu nodrošināšanu (piemēram, ārkārtas situāciju kartes vai ierobežotākas ģeogrāfiskās piemērošanas jomas tematiskas zemes novērošanas kartes) ES līmenī varētu labāk panākt divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, saliedētāka un centralizēta ar kosmosu saistītu vai *in situ* sensoru ievades datu pārvaldība nodrošinātu apjomradītus ietaupījumus.

Otrkārt, koordinēta Zemes novērošanas pakalpojumu nodrošināšana dalībvalstu līmenī ļauj izvairīties no dublēšanās un uzlabo ES vides tiesību aktu īstenošanas uzraudzību, pamatojoties uz pārredzamiem un objektīviem kritērijiem. Vienīgi dalībvalstu līmenī radīta salīdzināma informācija ļauj nodrošināt efektīvu vides tiesību aktu īstenošanu, kas daudzos gadījumos risina patiesi vērienīgas un tādēļ starptautiskas problēmas.

Turklāt darbība Eiropas līmenī nodrošinās apjomradītus ietaupījumus, lietderīgāk tērējot sabiedrības līdzekļus. Tādējādi rīcībai ES līmenī ir skaidra pievienotā vērtība.

Kopš paša sākuma kopējais finansējums, kuru ES un EKA ir piešķirušas tās attīstībai, ir vairāk nekā EUR 3,2 miljardi. Liela daļa *GMES* budžeta tika izlietota novērošanas satelītu *Sentinels* attīstībai. Tas tika darīts, izmantojot Komisijas ieguldījumu EUR 738 miljonu apmērā EKA *GMES* Kosmosa komponentes programmā (*GSC*).

Līdz 2013. gada beigām *Copernicus* finansēs Septītās pamatprogrammas kosmosa tematiskā joma un *GMES* un tās sākotnējās darbības programma. Tā kā *Copernicus* būs gatava pāriet darbības posmā, sākot no 2014. gada būs nepieciešama jauna regula. Saskaņā ar paziņojuma "Daudzgažu finanšu shēmas 2014.–2020. gadam vienkāršošanas programma"¹ mērķiem šī jaunā regula labāk definēs programmas pārvaldību, it īpaši Komisijas uzdevumu, programmas mērķus un rādītājus, kas ļaus efektīvi uzraudzīt tās īstenošanu un nodrošinās vienmērīgu pāreju no pašreizējām darbībām. Ierosinātajā regulā ir iekļauti arī nosacījumi par samērīgu finanšu procedūru ieviešanu, it īpaši lielai daļai programmas, kura ir īstenojama netieši. Vienkāršošanas un "lietpratīga regulējuma" kontekstā ir jānorāda, ka *Copernicus* mērķis ir uzlabot tiesību aktu kvalitāti, nodrošinot uz pierādījumiem balstītus novērošanas rīkus.

Paziņojumā ar nosaukumu "Budžets stratēģijai "Eiropa 2020"" (COM(2011) 500 galīgā redakcija, 29.6.2011.) Komisija norādīja, ka, ņemot vērā ES budžeta robežas, ir ierosināts laikā no 2014. līdz 2020. gadam *GMES* finansēt ārpus daudzgažu finanšu shēmas. Parlaments 2012. gada 16. februāra rezolūcijā P7_TA(2012)0062 šo priekšlikumu noraidīja. Eiropadomes 2013. gada 7. un 8. februāra secinājumos par daudzgažu finanšu shēmu (DFS) ir secināts, ka programma būtu jāfinansē saskaņā ar finanšu shēmas apakšpozīciju 1.a, DSF regulā nosakot maksimālo ieguldījumu līmeni EUR 3786 miljonu apmērā (2011. gada cenās).

2. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām par *GMES* ir notikusi kopš 2006. gadā tika izveidots Eiropas Komisijas *GMES* birojs. Īstenojot apspriešanās procesu, kurš sākts ar paziņojumu "*GMES*: no koncepcijas līdz realitātei"², vispirms 2008. gadā tika pieņemts paziņojums ar nosaukumu "*GMES*: mēs rūpējamies par drošu planētu"³. Turpmākas apspriešanās tika īstenotas, lai sagatavotu Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas Zemes novērošanas programmu (*GMES*) un tās sākotnējām

¹ COM(2012) 42 galīgā redakcija, 2012. gada 8. februāris.

² COM(2005) 565 galīgā redakcija, 2005. gada 10. novembris.

³ COM(2008) 748 galīgā redakcija, 11.12.2008.

darbībām (2011–2013)⁴ un paziņojumu ar nosaukumu “Globālā vides un drošības novērošana (*GMES*): kosmosa komponentes uzdevumi un nākamie pasākumi”.⁵

Kopš *GMES* regulas stāšanās spēkā 2010. gadā dalībvalstu un lietotāju apspriešanās ir turpinājušās ar to jauno pārvaldības iestāžu starpniecību, kuras izveidotas ar pašu regulu, proti, *GMES* komitejas un Lietotāju foruma, ko veido publisko lietotāju pārstāvji, starpniecību.

Apspriešanās ir apstiprinājušas interesi par programmu *Copernicus* un vajadzību pēc tās, un tagad, kad tā patiesi kļūst par ES programmu, tā koncentrējas uz dažādiem projektu variantiem, it īpaši *Copernicus* pakalpojumiem. Ieinteresētās personas ir norādījušas, ka no *Copernicus* pakalpojumiem gūtas informācijas nepārtraukta un garantēta pieejamība ir programmas panākumu un tās pilnīgas īstenošanās ieguvumu stūrakmens.

Ietekmes novērtējums tika sagatavots 2011. gadā, un būtiskākos secinājumus publicēja dokumentā SEC (2011) 867 galīgā redakcija, 28.6.2011., kas bija pievienots Komisijas priekšlikumam par daudzgadu finanšu shēmu, COM (2011) 500. Tagad ietekmes novērtējums ir pieņemts un ir ņemti vērā Ietekmes novērtējuma padomes ieteikumi. Kopš 2011. gada ir mainījušies politiskie uzskati par to, cik lietderīgi ir programmu *Copernicus* finansēt DFS ietvaros. Tādēļ Komisija uzskata, ka patlaban ir īstais brīdis iesniegt oficiālu priekšlikumu.

Tomēr ir jāatzīmē, ka šis priekšlikums ir jāprecizē, pielāgojot summai, par kuru ir panākta vienošanās atbilstoši daudzgadu finanšu shēmas maksimālajam līmenim, kas Komisijas sākotnējo priekšlikumu samazina vairāk nekā par EUR 2 miljardiem. Lai varētu saglabāt pakalpojumu sniegšanu, Komisijai bija jāsamazina jaunas izstrādes kosmosa komponentē ar mērķi atjaunot un modernizēt novērošanas kapacitāti. EKA uzņemsies atbildību par *Sentinels* nākamās paaudzes izstrādi.

Jautājums par *Copernicus* kosmosa komponentes aktīvu īpašumtiesībām ir svarīgs, un to nevar aplūkot, izolējot no tiesībām un pienākumiem, kādus šādas īpašumtiesības uzliek īpašniekam. Īpašniekam ir pilnīgākās iespējamās tiesības, ieskaitot lietošanas, nodošanas un izvietošanas tiesības.

Nosakot to, vai pieņemt kosmosa komponentes aktīvu īpašumtiesības, ir jānodala divi posmi: pirmā posma laikā, t. i., pašreizējās daudzgadu finanšu shēmas ietvaros, ES ir bijusi vienīgi ieguldītāja EKA programmā aptuveni 30 % apmērā un tai ir trūcis līdzekļu, lai uzņemtos vadošo lomu, veidojot *Copernicus* kosmosa komponenti. Turklāt ES līdzekļi lielā mērā bija Septītās pamatprogrammas apropriācijas un nebija paredzēti, lai pastāvīgi finansētu darbības programmu. Tādēļ ES nevarēja šajā posmā uzņemties īpašumtiesības. Otrais posms sāksies ar nākamo daudzgadu finanšu shēmu. Tas ir saistīts ar lielām pārmaiņām, jo ES tagad būs iespēja 100 % finansēt lielāko skaitu *Copernicus* kosmosa komponentes daļu, ieskaitot zemes segmentu un satelītu darbības izmaksas.

Šajā jaunajā kontekstā, kā norādīts 19. pantā, satelītu īpašumtiesības būs jāpārskata. Regulā ir paredzēts risinājums, ka īpašumtiesības no EKA varētu pārņemt ES vai īpaši izveidota iestāde vai fonds. Ar īpašumtiesību nodošanu saistītie risinājumi ir jāizvērtē, ņemot vērā attiecīgos

⁴ COM (2009) 223 galīgā redakcija, 20.5.2009. Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 22. septembra Regula (ES) Nr. 911/2010 par Eiropas Zemes novērošanas programmu (*GMES*) un tās sākotnējām darbībām (2011.–2013.) – OV L 276, 20.10.2010., 1. lpp.

⁵ COM(2009) 589 galīgā redakcija, 28.10.2009.

faktorus, tostarp satelītu darbību, datu juridiskās īpašumtiesības, piekļuves datiem nosacījumus un aktīvu vērtību. Risinājumi tiks apsvērti vienīgi tad, ja šķitīs, ka ES īpašumtiesību trūkumu ir daudz vairāk nekā priekšrocību. ES īpašumtiesību nodošanu var īstenot, vienīgi izmantojot deleģētos aktus.

Varētu aplūkot arī datu iegādes shēmas variantu.

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

Ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 189. pantu, priekšlikums jaunai Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido programmu *Copernicus*. Tajā uzmanība galvenokārt pievērsta šādiem galvenajiem aspektiem:

- (1) nosaukuma maiņa uz „*Copernicus*”;
- (2) *GMES* pārvaldība tās darbības posmā, lai atļautu Komisijai deleģēt darbības virknei operatoru;
- (3) finansēšana 2014.–2020. gadā.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Finanšu pārskatā, kas pievienots šim regulas priekšlikumam, ir izklāstītas indikatīvās budžeta apropriācijas, kuras ir atbilstošas 2014.–2020. gada daudzgadu finanšu shēmai, ar maksimālo ieguldījumu līmeni EUR 3786 miljonu apmērā 2011. gada cenās, kas ir līdzvērtīgi EUR 4291 miljonam pašreizējās cenās.

5. IZVĒLES ELEMENTI

Komisija var pieņemt deleģētos aktus, lai sasniegtu noteiktus mērķus, kuri izklāstīti priekšlikumā.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko izveido programmu *Copernicus* un atceļ Regulu (ES) Nr. 911/2010

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 189. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu⁶,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu⁷,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- 1) Globālā vides un drošības novērošana (*GMES*) ir Zemes novērošanas iniciatīva, ko vada Savienība un ko īsteno partnerībā ar dalībvalstīm un Eiropas Kosmosa aģentūru ("EKA"). *GMES* sākotne ir meklējama 1998. gada maijā, kad iestādes, kuras iesaistītas kosmosa darbību izstrādē Eiropā, izdeva kopīgu deklarāciju, kas pazīstama kā "*Baveno Manifesto*". *Manifesto* aicināja uz ilgtermiņa apņemšanos izstrādāt uz kosmosu balstītus vides novērošanas pakalpojumus, izmantojot un arī tālāk attīstot Eiropas prasmes un tehnoloģijas. Savienība 2005. gadā izdarīja stratēģisku izvēli attīstīt neatkarīgu Eiropas Zemes novērošanas kapacitāti, lai varētu nodrošināt pakalpojumus vides un drošības jomās⁸, kādēļ tika pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 22. septembra Regula (ES) Nr. 911/2010 par Eiropas Zemes novērošanas programmu (*GMES*) un tās sākotnējām darbībām (2011.–2013.)⁹.
- 2) *Copernicus* ir uzskatāma par Eiropas ieguldījumu Zemes novērošanas sistēmu globālās sistēmas (*GEOSS*) izveidē, kas izstrādāta Zemes novērošanas darbāgrupā (*GEO*).

⁶ OV C , , . lpp.

⁷ OV C , , . lpp.

⁸ COM(2005) 565 galīgā redakcija, 2005. gada 10. novembris.

⁹ OV L 276, 20.10.2010., 1. lpp.

- 3) Pamatojoties uz šās iniciatīvas rezultātiem, saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 911/2010 tika izveidota Eiropas Zemes novērošanas programma (*GMES*) un paredzēti tās sākotnējo darbību īstenošanas noteikumi.
- 4) Lai gan programma, kura izveidota saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 911/2010, būtu jāturpina atbilstoši jaunajai daudzgadu finanšu shēmai, tomēr, lai atvieglotu saziņu ar sabiedrību kopumā, akronīms "*GMES*" būtu jānomaina uz nosaukumu "*Copernicus*". Komisija ir reģistrējusi preču zīmi, lai to varētu izmantot Savienības iestādes un lai to varētu licencēt citiem ieinteresētiem lietotājiem, it īpaši būtiskāko pakalpojumu nodrošinātājiem.
- 5) Programmas *Copernicus* mērķi ir nodrošināt rūpīgu un drošticamu informāciju vides un drošības jomā, kas pielāgota lietotāju vajadzībām un atbalsta citus Savienības politikas virzienus, it īpaši saistībā ar iekšējo tirgu, transportu, vidi, enerģētiku, civilo aizsardzību, sadarbību ar trešām valstīm un humāno palīdzību. Tā pamatojas uz Eiropā pastāvošām spējām, papildinot tās ar jauniem, kopīgi izstrādātiem aktīviem.
- 6) Programma *Copernicus* būtu jāīsteno atbilstīgi citiem saistītiem Savienības instrumentiem un darbībām, it īpaši darbībām saistībā ar vidi un klimata pārmaiņām, kā arī instrumentiem drošības, personas datu aizsardzības, konkurētspējas un inovāciju, kohēzijas, pētniecības, transporta, konkurences un starptautiskās sadarbības jomās, ar Eiropas Globālās navigācijas satelītu sistēmas (*GNSS*) programmu. *Copernicus* datiem vajadzētu saglabāt datu atbilstīgu dalībvalstu telpiskajiem atsaucēs datiem un būtu jāatbalsta tās telpiskās informācijas infrastruktūras izstrāde Savienībā, kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 14. marta Direktīvu 2007/2/EK, ar ko izveido Telpiskās informācijas infrastruktūru Eiropas Kopienā (*INSPIRE*)¹⁰. *Copernicus* būtu jāpapildina arī kopējā vides informācijas sistēma (*SEIS*) un Savienības darbības reaģēšanai ārkārtas situācijās.
- 7) *Copernicus* ir programma, kas būtu jāīsteno saskaņā ar gudras, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes stratēģiju "Eiropa 2020". Tā sniedz labumu veselai virknei Savienības politikas virzienu un sekmē stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu sasniegšanu, it īpaši, izstrādājot efektīvu kosmosa politiku, lai nodrošinātu rīkus būtiskāko globālo uzdevumu risināšanai un lai sasniegtu mērķus saistībā ar klimata pārmaiņām un enerģijas ilgtspēju.
- 8) *Copernicus* programma gūst labumu no rezultātiem, ko sniedz Savienības Pētniecības un inovācijas pamatprogramma 2014.–2020. gadam "Apvārsnis 2020", it īpaši no tās pētniecības un inovāciju darbībām nākotnes Zemes novērošanas tehnoloģijām un pielietojumiem, izmantojot attālo uzrādi, gaisa un *in-situ* tehnoloģijas un datus reaģēšanai uz lieliem sabiedrības izaicinājumiem.
- 9) Lai varētu īstenot mērķus, programmai *Copernicus* ir jāpaļaujas uz autonomu Savienības novērojumu no kosmosa kapacitāti un jānodrošina darbības pakalpojumi vides, civilās aizsardzības un drošības jomās. Tāpat tai ir jāizmanto pieejamie *in-situ* dati, kurus nodrošina it īpaši dalībvalstis. Darbības pakalpojumu nodrošināšana ir atkarīga no *Copernicus* kosmosa komponentes pareizas darbības un drošības. Vislielākais drauds *Copernicus* kosmosa komponentei ir aizvien pieaugošais risks

¹⁰ OV L 108, 25.4.2007., 1. lpp.

sadurties ar citiem satelītiem un kosmosā esošajām atlūzām. Tādēļ programmai *Copernicus* ir jāatbalsta darbības, kuru mērķis ir samazināt šādus riskus, it īpaši, veicinot programmu, kas izveidota saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu [XXX], ar ko izveido Kosmosa novērošanas un izsekošanas atbalsta programmu¹¹.

- 10) Maksimālie finanšu līdzekļi, kas nepieciešami *Copernicus* darbībām (2014.–2020. gadā) ir EUR 3 786 miljoni 2011. gada cenās, kas piešķirti atsevišķā budžeta nodaļā Savienības vispārējā budžeta 1.a kategorijas 2. sadaļā. Personāla un administratīvie izdevumi, kas Komisijai rodas, koordinējot programmu *Copernicus*, ir jāsedz no Savienības budžeta.
- 11) Lai uzlabotu *Copernicus* īstenošanu un tās ilgtermiņa plānošanu, Komisijai būtu jāpieņem gada darba programma saskaņā ar daudzgadu plāna prioritātēm, mērķiem un stratēģijām.
- 12) *Copernicus* būtu jāorientē uz lietotāju, tādēļ nepieciešama nepārtraukta, efektīva lietotāju iesaistīšanās, it īpaši attiecībā uz pakalpojumu prasību definēšanu un apstiprināšanu.
- 13) *Copernicus* starptautiskā dimensija ir īpaši būtiska saistībā ar datu un informācijas apmaiņu, kā arī saistībā ar piekļuvi novērošanas infrastruktūrai. Šāda apmaiņas sistēma ir rentablāka par datu iegādes shēmām un stiprina programmas globālo dimensiju.
- 14) Līgumā par EEZ un pamatlīgumos ar kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm ir paredzēta šo valstu dalība Savienības programmās. Noslēdzot starptautiskus nolīgumus ar attiecīgu mērķi, būtu jādara iespējama arī citu trešo valstu un starptautisku organizāciju dalība.
- 15) Dalībvalstīm, trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, pamatojoties uz attiecīgiem nolīgumiem, būtu jānodrošina iespēja veikt ieguldījumu programmās.
- 16) Komisijai būtu jāuzņemas vispārēja atbildība par programmu *Copernicus*. Tai būtu jādefinē prioritātes un mērķi un jānodrošina vispārēja programmas koordinēšana un uzraudzība.
- 17) Ņemot vērā *Copernicus* partnerības dimensiju un lai izvairītos no tehnisko īpašo zināšanu dublēšanās, programmas īstenošana būtu jādelegē iestādēm, kurām ir atbilstīga tehniskā un profesionālā spēja.
- 18) Īstenojot programmu *Copernicus*, Komisija vajadzības gadījumā var paļauties uz kompetentām Savienības aģentūrām, piemēram, Eiropas Vides aģentūru (EVA), Eiropas Aģentūru operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām (*FRONTEX*), Eiropas Jūras drošības aģentūru (*EMSA*), Eiropas Savienības Satelītc centru (*EUSC*), vai jebkuru citu attiecīgu iestādi, kura potenciāli atbilst deleģēšanai saskaņā ar 58. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada

¹¹ OVL, , lpp.

25. oktobra Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam¹².

- 19) Saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 61. panta 2. punktu Komisijai, izvēloties iestādes ("operatorus"), kurām var uzticēt īstenošanas uzdevumus, būtu jāievēro pārredzama procedūra, balstoties uz pamatotiem un objektīviem kritērijiem, un tā nedrīkst radīt interešu konfliktu. Ņemot vērā iesaistīto uzdevumu īpašo būtību, lai atlasītu potenciālos operatorus, kuri ir vislabāk piemēroti, lai tiem varētu uzticēt programmas *Copernicus* netiešo pārvaldību, tika izvēlēta *ad-hoc* procedūra, pamatojoties uz aicinājumu izteikt ieinteresētību.
- 20) Komisijai būtu jāuzrauga programmas *Copernicus* operatori, un vienlaikus tiem ir autonomas tiesības īstenot uzdevumus, kas tiem uzticēti. Tiem būtu jāiesniedz Komisijai gada darba programma un gada īstenošanas ziņojums.
- 21) Lai Komisija varētu izpildīt pienākumus saskaņā ar LESD 317. pantu, ir svarīgi, lai tai būtu nepieciešamie līdzekļi to iestāžu darbību uzraudzībai, kurām ir uzticēti īstenošanas uzdevumi saskaņā ar programmu *Copernicus*. Tostarp ir ne tikai pilnvaras, kuras tai jau ir nodotas saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012, bet arī iespēja sniegt norādījumus operatoram un veikt pārbaudes. It īpaši steidzamu vai neparedzētu notikumu gadījumā un ikvienā situācijā, kad operators nav spējīgs veikt šos uzdevumus, Komisijai ir jābūt iespējai atsaukt deleģēšanu un rīkoties operatora vietā. Šīs iespējas īstenošanai būtu jābūt samērīgai ar sasniedzamajiem mērķiem, un tādēļ deleģēšanas nolīgums būtu jāatliek uz laiku, kas nepieciešams vajadzīgo darbību veikšanai.
- 22) Lai varētu ilgtermiņā sasniegt *Copernicus* mērķi, ir jākoordinē dažādu *Copernicus* iesaistīto partneru darbības un jāizstrādā, jāveido un jāizmanto pakalpojumu un novērošanas kapacitāte, kas atbilst lietotāju pieprasījumam. Saistībā ar šo komitejai būtu jāpalīdz Komisijai nodrošināt Savienības, dalībvalstu un starpvaldību aģentūru ieguldījumu *Copernicus* koordinēšanu, vislabākajā iespējamajā veidā izmantojot esošo spēju un apzinot trūkumus, kuri jānovērš Savienības līmenī. Tāpat tai būtu jāpalīdz Komisijai uzraudzīt vienmērīgu *Copernicus* īstenošanu.
- 23) To operatoru darbs, kuriem Komisija ir deleģējusi uzdevumu izpildi, arī būtu jāvērtē, salīdzinot ar izpildes rādītājiem. Tas Eiropas Parlamentam un Padomei sniegtu informāciju par *Copernicus* darbību un programmas īstenošanas progresu.
- 24) Dati un informācija, kas iegūta saistībā ar programmu *Copernicus*, lietotājiem būtu jāpadara pieejama pilnībā, atklāti un bez maksas, lai veicinātu tās lietošanu un kopīgošanu un lai stiprinātu Zemes novērošanas tirgus Eiropā, it īpaši lejupējā sektorā, tādējādi veicinot izaugsmi un darbvietu radīšanu.
- 25) Ja piekļuve *Copernicus* vai trešās puses datiem un informācijai vai to lietošana var apdraudēt Savienības vai tās dalībvalstu drošību vai apdraud to ārējās attiecības, Komisijai būtu jāierobežo to pieejamība vai jāierobežo piešķirtās licences.
- 26) Jautājums par *Copernicus* kosmosa komponentes aktīvu īpašumtiesībām ir svarīgs, un to nevar aplūkot atsevišķi no tiesībām un pienākumiem, ko šādas īpašumtiesības uzliek

¹² OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.

īpašniekam. Lai Savienībai būtu lietošanas, nodošanas un izvietošanas tiesības, tai būtu jāklūst par īpašnieku. *Sentinel* satelītu gadījumā īpašumtiesības nozīmē tiesības lemt par datu politiku un pārvaldīt tās īstenošanu, izvēlēties ekspluatācijas modeli un *Sentinel* operatoru, kā arī slēgt starptautiskus nolīgumus ar trešām valstīm par, cita starpā, satelīta datu kopīgošanu.

- 27) Savienības finanšu intereses būtu jāaizsargā, īstenojot samērīgus pasākumus visā izdevumu ciklā, ieskaitot pārkāpumu novēršanu, atklāšanu un izmeklēšanu, zaudēto, nepareizi izmaksāto vai neatbilstīgi izlietoto līdzekļu atgūšanu un attiecīgā gadījumā administratīvos un finansiālos sodus saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012.
- 28) Lai palielinātu *Copernicus* vērtību lietotājiem, Komisijai ir nepieciešams atbalsts no starplietotāju un galalietotāju pārstāvjiem, dalībvalstu ekspertiem, tostarp no saistītajām valsts aģentūrām, vai no neatkarīgiem ekspertiem.
- 29) Lai nodrošinātu vienādus apstākļus šās regulas īstenošanai saistībā ar gada darba programmas, daudzgadu plāna 2014.–2020. gadam pieņemšanu un pasākumiem, kas veicinātu dalībvalstu konverģenci *Copernicus* datu un informācijas izmantošanā un to piekļuvē Zemes novērošanas tehnoloģijai un izstrādei, īstenošanas pilnvaras būtu jāuztic Komisijai. Šīs pilnvaras būtu jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regulu (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu¹³.
- 30) Tādēļ, lai informētu dalībvalstis un ievērotu objektivitāti lēmumu pieņemšanā, pieņemot pasākumus dalībvalstu konverģences veicināšanai *Copernicus* datu un informācijas izmantošanā un saistībā ar to piekļuvi Zemes novērošanas tehnoloģijām un izstrādēm, būtu jāizmanto konsultatīvā procedūra. Gada darba programmas un daudzgadu plāna 2014.–2020. gadam pieņemšanai ir jāizmanto pārbaudes procedūra, ņemot vērā, ka akts attiecas uz programmu, kas rada būtiskas sekas.
- 31) Lai varētu ņemt vērā iespējamus drošības riskus, kā arī joslas platumu un citus tehniskus ierobežojumus, pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu būtu jādeleģē Komisijai, ievērojot datu prasības, kas nepieciešamas darbības pakalpojumiem, nosacījumus un procedūras saistībā ar piekļuvi *Copernicus* datiem, to reģistrāciju un izmantošanu, nosacījumus un procedūras saistībā ar satelīta datu, kas pārraidīti uztvērējiem, kuri nav daļa no *Copernicus* programmas, pārraidi un izmantošanu un *Copernicus* datu un informācijas arhivēšanu, īpašos tehniskos kritērijus, kas nepieciešami, lai novērstu *Copernicus* datu un informācijas sistēmas pārrāvumu, un kritērijus saistībā ar *Copernicus* datu un informācijas izplatīšanas ierobežojumu sakarā ar konfliktējošām tiesībām vai drošības interesēm, kā arī kritērijus drošības izvērtējuma veikšanai. Ir īpaši svarīgi, lai Komisija sagatavošanas darba gaitā organizētu atbilstīgas apspriešanās, tai skaitā ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina attiecīgo dokumentu vienlaicīga, laicīga un atbilstīga nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.

¹³ OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.

- 32) Darbības, ko finansē saskaņā ar šo regulu, būtu jāuzrauga un jāvērtē, lai varētu veikt atkārtotus precizējumus un jaunus pasākumus.
- 33) Tā kā šās regulas mērķi, proti, izveidot programmu *Copernicus*, dalībvalstis vienas pašas sasniegt nevar, jo tam būs nepieciešama arī Eiropas visaptveroša kapacitāte un tas ir atkarīgs no koordinētas pakalpojumu nodrošināšanas visās dalībvalstīs, tas būtu jākoordinē Savienības līmenī un tāpēc darbības mēroga dēļ to labāk var panākt Savienības līmenī, jo Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar šajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.
- 34) Tādēļ, lai izveidotu atbilstošu pārvaldības un finansēšanas sistēmu un lai, sākot no 2014. gada, nodrošinātu pilnībā funkcionējošu programmu *Copernicus*, ir jāatceļ Regula (ES) Nr. 911/2010,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants
Priekšmets

Ar šo regulu tiek izveidota Eiropas Zemes novērošanas programma ar nosaukumu “*Copernicus*” un paredzēti noteikumi tās īstenošanai.

2. pants
Vispārējie mērķi

1. Programma *Copernicus* veicina šādu vispārējo mērķu sasniegšanu:
 - (a) vides aizsardzība un atbalsta nodrošināšana civilajai aizsardzībai un drošības centieniem;
 - (b) atbalsts izaugsmes stratēģijai “Eiropa 2020”, veicinot gudras, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes mērķus; it īpaši tā sekmē ekonomisko stabilitāti un izaugsmi, veicinot komerciālos pielietojumus.
2. Oriģinālie dati un informācija, kas radīta, veicot novērošanu no kosmosa, kā arī tā, kas iegūta no pieejamajiem *in-situ* datiem (“*Copernicus* dati un informācija”), ir rūpīga un drošticama, tiek piegādāta ilgtermiņā un ilgtspējīgi un atbilst *Copernicus* lietotāju kopienu prasībām. Piekluve šiem datiem ir pilnīga, atvērta un bez maksas, saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti šajā regulā vai pamatojoties uz to.
3. Šā panta 2. punkta nolūkā *Copernicus* lietotāju kopienas ir definētas kā tādas, kurās ietilpst Eiropas valsts, reģionālās vai vietējās iestādes, kurām ir uzticēta sabiedrisko pakalpojumu vai politikas definēšana, īstenošana, izpilde vai uzraudzība jomās, kuras minētas 4. panta 1. punktā.
4. Šā panta 1. punktā minēto mērķu sasniegšanu vērtē pēc šādiem rezultātu rādītājiem:

- (a) dati un informācija, kas darīta pieejama saskaņā ar attiecīgajām pakalpojuma līmeņa nodrošināšanas prasībām attiecībā uz vidi, civilo aizsardzību un drošību;
- (b) Eiropas leļupējo operatoru izplatība tirgū un konkurētspēja.

3. pants
Konkrētie mērķi

1. Lai sasniegtu 2. pantā aprakstītos vispārējos mērķus, programma *Copernicus* risina lietotāju vajadzības un nodrošina darbības pakalpojumus, kas minēti 4. panta 1. punktā. Šo mērķi novērtē, izmantojot datus un informāciju, ko vērtē pēc lietotāju skaita attīstības, pēc datu, kuriem piekļūts, apjoma un pievienotās vērtības informācijas, un pēc izplatīšanas mēroga palielināšanās dalībvalstīs.
2. Programma *Copernicus* nodrošina ilgtspējīgu un drošticamu piekļuvi novērojumiem no kosmosa, izmantojot autonomu Savienības Zemes novērošanas kapacitāti un pamatojoties uz esošiem aktīviem un spējām, nepieciešamības gadījumā tās papildinot. Šo mērķi novērtē pēc tā, kā veidojas kosmosa infrastruktūra saistībā ar izvietotajiem satelītiem un to radītajiem datiem.

4. pants
Copernicus pakalpojumu darbības joma

Copernicus pakalpojumi, kā minēts 3. panta 1. punktā, ir šādi.

1. Darbības pakalpojumi:
 - (a) atmosfēras novērošanas pakalpojumi nodrošina informāciju par gaisa kvalitāti Eiropas mērogā un par atmosfēras ķīmisko sastāvu globālā mērogā; tie jo īpaši sniedz informāciju gaisa kvalitātes novērošanas sistēmām vietējā līdz valsts līmenī, un tiem būtu jāveicina atmosfēras ķīmiskā sastāva rādītāju novērošana;
 - (b) jūras vides novērošanas pakalpojumi sniedz informāciju par okeāna un jūras ekosistēmas stāvokli un fizisko dinamiku pasaules okeānu un Eiropas reģionu teritorijās;
 - (c) zemes novērošanas pakalpojums nodrošina informāciju, atbalstot globāla līdz vietēja mēroga bioloģiskās daudzveidības, augsnes, ūdens, mežu un dabas resursu vides monitoringu, kā arī vides, lauksaimniecības, attīstības, enerģētikas, pilsētu plānošanas, infrastruktūru un transporta politikas virzienu vispārēju īstenošanu;
 - (d) klimata pārmaiņu novērošanas pakalpojums nodrošina informāciju, lai palielinātu zināšanu bāzi pielāgošanās un mazināšanas politikas atbalstam; it īpaši tas veicina būtisko klimata rādītāju nodrošināšanu, klimata analīzes un prognozes laika un kosmosa mērogā saistībā ar pielāgošanas un mazināšanas stratēģijām dažādām Savienības nozaru un sabiedriskā labuma jomām;

- (e) reaģēšanas ārkārtas situācijās pakalpojums nodrošina informāciju ārkārtas reaģēšanai saistībā ar dažāda veida katastrofām, tostarp meteoroloģiskiem apdraudējumiem, ģeofizikāliem apdraudējumiem, apzinātām un nejaušām cilvēka izraisītām katastrofām un citām humanitārajām katastrofām, kā arī profilakses, sagatavotības, reaģēšanas un atjaunošanas darbībām;
 - (f) drošības pakalpojums nodrošina informāciju, sniedzot atbalstu drošības problēmām Eiropā, uzlabojot novēršanas, sagatavotības un reaģēšanas spēju krīžu gadījumos, it īpaši saistībā ar robežu un jūras vides novērošanu, kā arī atbalsta Savienības ārējo darbību, nosakot un uzraugot starpreģionu drošības apdraudējumus, risku novērtēšanu un agrīnās brīdināšanas sistēmas, pierobežas zonu kartēšanu un novērošanu.
2. Izstrādes darbības ir saistītas ar darbības pakalpojumu kvalitātes un izpildījuma uzlabošanu, ieskaitot to izvērtēšanu un pielāgošanu, un izvairīšanos no darbības riskiem vai to mazināšanu.
 3. Atbalsta darbības ietver pasākumus, kas veicina to, ka lietotāji izmanto darbības pakalpojumus un lejpējos pielietojumus, kā arī saziņas un izplatīšanas darbības.

5. pants *Kosmosa komponente*

Copernicus kosmosa komponente nodrošina novērojumus no kosmosa, lai īstenotu 2. un 3. pantā minētos mērķus, un tās pamatā galvenokārt ir darbības pakalpojumi, kas minēti 4. panta 1. punktā. *Copernicus* kosmosa komponentē ir iekļautas turpmāk minētās darbības.

- (a) Novērojumu no kosmosa nodrošināšana, tostarp:
 - *Copernicus* kosmosa infrastruktūras darbība, ietverot satelītu uzdevumu noteikšanu, satelītu novērošanu un kontroli, datu uztveršanu un apstrādi, arhivēšanu un izplatīšanu, kā arī pastāvīgu kalibrēšanu un validēšanu;
 - *in situ* datu nodrošināšana novērojumu no kosmosa kalibrēšanai un validēšanai;
 - trešo personu kosmosa misiju datu, kuri papildina *Copernicus* kosmosa infrastruktūru, nodrošināšana, arhivēšana un izplatīšana;
 - *Copernicus* kosmosa infrastruktūras uzturēšana.
- (b) Darbības, reaģējot uz lietotāju aizvien jaunām vajadzībām, tostarp:
 - novērošanas trūkumu apzināšana un jaunu kosmosa misiju konkretizēšana, pamatojoties uz lietotāju prasībām;
 - izstrāde ar mērķi modernizēt un papildināt *Copernicus* kosmosa komponenti, ietverot jaunu kosmosa infrastruktūras elementu projektēšanu un iegādi.
- (c) Ieguldījums satelītu aizsardzībā pret sadursmju risku.

6. pants
In situ komponente

Programmas *Copernicus in situ* komponente ietver šādas darbības:

- (a) *in situ* datu vākšanas un nodrošināšanas koordinēšana un saskaņošana, *in situ* datu nodrošināšana darbības pakalpojumiem, ietverot trešās puses *in situ* datus starptautiskā līmenī;
- (b) tehniskais atbalsts Komisijai saistībā ar pakalpojuma prasībām *in situ* novērošanas datiem;
- (c) sadarbība ar *in situ* operatoriem, lai veicinātu ar *in situ* novērošanas infrastruktūru un tīkliem saistīto izstrādes darbību konsekvenci.

7. pants
Finansējums

1. Finanšu piešķiruma programmai *Copernicus* 2014.–2020. gadam maksimālā summa ir EUR 3786 miljoni 2011. gada cenās.
2. Budžeta iestāde ik gadu apstiprina apropriācijas robežās, kas noteiktas daudzgadu finanšu shēmā. Budžeta saistības darbībām, kuras ilgst vairāk par vienu gadu, var sadalīt pa vairākiem gadiem ikgadējos maksājumos.
3. Finanšu piešķirumi programmai *Copernicus* var segt arī izdevumus saistībā ar sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbībām, kuras ir tieši vajadzīgas saistībā ar programmas *Copernicus* pārvaldību un tās mērķu sasniegšanu, un it īpaši pētījumiem, sanāksmēm, informēšanas un saziņas darbībām, kā arī izdevumiem, kas saistīti ar IT tīkliem, kas īpaši paredzēti informācijas apstrādei un datu apmaiņai. Resursi, kuri saskaņā ar šo regulu piešķirti saziņas darbībām, var proporcionāli sniegt labumu arī starpiestāžu saziņai par Savienības politikas prioritātēm.
4. Uzdevumiem, kas uzticēti citām iestādēm, piemēro procedūru, kas minēta Regulas (ES, *Eurotum*) Nr. 966/2012 164. un 165. pantā.

8. pants
Komisijas darba programma

Komisija saskaņā ar Regulas (ES, *Eurotum*) Nr. 966/2012 84. pantu katram programmas *Copernicus* īstenošanas gadam pieņem darba programmu. Šo īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar šīs regulas 21. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

9. pants
Sadarbība ar dalībvalstīm

1. Komisija sadarbojas ar dalībvalstīm, lai uzlabotu datu un informācijas savstarpējo apmaiņu un palielinātu to datu un informācijas apjomu, kas pieejama programmai *Copernicus*.

2. Komisija var pieņemt pasākumus, lai veicinātu dalībvalstu konvergenci *Copernicus* datu un informācijas izmantošanā un to piekļuvi Zemes novērošanas tehnoloģijai un izstrādei. Šiem pasākumiem nedrīkst būt brīvu konkurenci kropļojoša ietekme. Šos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 21. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

10. pants *Starptautiskā sadarbība*

1. Savienība, kuru pārstāv Komisija, var slēgt nolīgumus ar šādām trešām valstīm:
 - (a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) valstis, kas ir līguma par EEZ līgumslēdzējas puses, saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti EEZ līgumā;
 - (b) kandidātvalstis, kā arī potenciālās kandidātvalstis saskaņā ar attiecīgajiem pamatnolīgumiem vai asociācijas nolīguma protokolu, kas paredz vispārējus principus un nosacījumus šo valstu dalībai Savienības programmās;
 - (c) Šveice, citas trešās valstis, kas nav minētas a) un b) punktā, un starptautiskās organizācijās, saskaņā ar nolīgumiem, kurus Savienība ir noslēgusi ar šādām trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām atbilstoši LESD 218. pantam, kurā ir paredzēti nosacījumi un detalizēti to iesaistīšanās noteikumi.
2. Trešās valstis vai starptautiskas organizācijas programmai var sniegt finansiālu atbalstu vai ieguldījumus natūrā. Finansiālo atbalstu klasificē kā ārējos piešķirtos ieņēmumus saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 21. panta 2. punktu. Finansiāls atbalsts un ieguldījumi natūrā ir pieļaujami saskaņā ar noteikumiem un nosacījumiem nolīgumā, kas noslēgts ar attiecīgo trešo valsti vai starptautisko organizāciju.

11. pants *Komisijas uzdevums*

1. Komisijai ir vispārēji atbildīga par programmu. Tā nosaka programmas prioritātes un mērķus un pārrauga to īstenošanu, it īpaši attiecībā uz izmaksām, grafiku un izpildījumu.
2. Komisija Savienības vārdā un savas kompetences jomā pārvalda attiecības ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, nodrošinot programmas *Copernicus* koordinēšanu ar darbībām valsts, Savienības un starptautiskā līmenī.
3. Komisija koordinē dalībvalstu ieguldījumus, kuru mērķis ir operatīva pakalpojumu nodrošināšana un tādu datu ilgtermiņa pieejamība, kas gūti no novērošanas infrastruktūrām un kas nepieciešami pakalpojumu darbībai, .
4. Komisija nodrošina programmas *Copernicus* papildināmību un konsekveni ar citiem saistītiem Savienības politikas virzieniem, instrumentiem, programmām un darbībām.

5. Komisija uztur pārredzamu un regulāru lietotāju iesaistīšanu un konsultēšanu, nodrošinot lietotāju prasību apzināšanu Savienības un valsts līmenī.
6. Komisija saskaņā ar 22. pantu pieņem deleģētos aktus par darbības pakalpojumiem nepieciešamo datu prasību noteikšanu, paredzot to attīstību.
7. Komisija nodrošina finanšu resursus programmas *Copernicus* finansēšanai.

12. pants *Operatori*

1. Ja tas ir pienācīgi pamatots ar darbības īpašo būtību un Savienības iestādes īpašajām zināšanām, Komisija pilnībā vai daļēji var uzticēt 4. pantā aprakstītos īstenošanas uzdevumus kompetentām Savienības iestādēm. Šīs aģentūras ir:
 - (a) Eiropas Vides aģentūra (EVA);
 - (b) Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām (*FRONTEX*);
 - (c) Eiropas Jūras drošības aģentūra (*EMSA*);
 - (d) Eiropas Savienības Satelītcentrs (*EUSC*).
2. Izvēloties Savienības iestādi, ir pienācīgi jāņem vērā šo uzdevumu nodošanas rentabilitāte un ietekme uz iestādes pārvaldības struktūru un uz tās finanšu resursiem un cilvēkresursiem.
3. Budžeta izpildes uzdevumus, kas uzticēti vienīgi kompetentām Savienības iestādēm saskaņā ar šo pantu, informatīvos nolūkos iekļauj šās Savienības iestādes darba programmā.
4. Komisija var kosmosa komponentes izstrādes uzdevumus, kas aprakstīti 5. panta b) punktā, pilnībā vai daļēji uzticēt Eiropas Kosmosa aģentūrai (EKA).
5. Komisija var kosmosa komponentes darbības uzdevumus, kas aprakstīti 5. panta a) punktā, pilnībā vai daļēji uzticēt EKA un Eiropas Meteoroloģisko satelītu izmantošanas organizācijai (*EUMETSAT*).
6. Komisija *in situ* komponentes darbības, kas aprakstītas 6. pantā, var pilnībā vai daļēji uzticēt pakalpojumu operatoriem, kas minēti 4. pantā.

13. pants *Operatoru atlase*

1. Izņemot operatorus, kuri ir minēti 12. pantā, Komisija saskaņā ar šā panta 2., 3. un 4. punktā aprakstīto procedūru izvēlas operatorus, kuriem tā deleģē īstenojamus uzdevumus.

2. Komisija publicē aicinājumu potenciālajiem operatoriem izteikt ieinteresētību. Šajā aicinājumā iekļauj izslēgšanas un atlases kritērijus saskaņā ar turpmāk izklāstīto procedūru.
3. Komisija pārredzamā un objektīvā veidā sāk atklātu dialogu ar iestādēm, kuras atbilst atlases kritērijiem un ar kurām nerodas interešu konflikts. Pabeidzot dialogu, Komisija ar iestādi vai iestādēm, kuras ir apliecinājušas pieredzi un darbības un finansiālo spēju, noslēdz deleģēšanas nolīgumus.
4. Komisija var sākt tiešas sarunas ar 12. pantā minētajām iestādēm pirms deleģēšanas nolīgumu slēgšanas vai pienācīgi pamatotos un atbilstīgi dokumentētos izņēmuma gadījumos, it īpaši, ja:
 - (a) pēc aicinājuma potenciāliem operatoriem izteikt ieinteresētību nav saņemts neviens piemērots priekšlikums;
 - (b) īstenojamajiem uzdevumiem ir īpaši raksturlielumi, kam vajadzīgs konkrēts operators tā tehniskās kompetences, augstās specializācijas pakāpes un tā administratīvo pilnvaru dēļ;
 - (c) ārkārtējas steidzamības gadījumos, kas radušies neparedzamu notikumu dēļ, kuri nav attiecināmi uz Savienību, 2. un 3. punktā minētās procedūras ievērošana nevēlami ietekmētu īstenojamo uzdevumu izpildi.

14. pants Operatoru uzraudzība

1. Papildu uzdevumus, kas nav paredzēti deleģēšanas nolīgumā, operatori veic vienīgi ar Komisijas atļauju. Operators nevar pieprasīt nekādu atlīdzību vai kompensāciju par papildu uzdevumiem, izņemot izdevumu atlīdzināšanu.
2. Komisija pārlicinās, ka operatori atļauj pilnībā atklāt savus pārskatus un visus saistītos dokumentus un informāciju. Komisija var veikt jebkādu pārbaudi (arī uz vietas), kas nepieciešama, lai pārbaudītu atbilstību šai regulai un attiecīgajam deleģēšanas nolīgumam.
3. Steidzamības vai neparedzētu notikumu gadījumā vai arī pēc operatora pamatota pieprasījuma Komisija var rīkoties operatorā vietā un atlikt deleģēšanas nolīgumu uz laiku un attiecībā uz darbībām, kas jāveic.
4. Sūdzības par operatoru īstenoto līguma tiesību piešķiršanu un par operatoru piešķirtajām dotācijām, pildot deleģēšanas nolīgumu vai darba programmu, var iesniegt Komisijai. Taču šādas sūdzības var attiekties vienīgi uz apzinātu ļaundarību, rupju nolaidību vai krāpšanu, un tās var iesniegt vienīgi tad, kad visi tiesību aizsardzības līdzekļi, vēršoties pie operatora, ir izsmelti.

15. pants
Copernicus datu un informācijas politika

1. *Copernicus* datus un informāciju dara pieejamu pilnīgi, atklāti un bez maksas, tomēr nosakot šādus ierobežojumus:
 - (a) licencēšanas nosacījumi, kas attiecas uz trešās personas datiem un informāciju;
 - (b) izplatīšanas formāti, raksturlielumi un izplatīšanas līdzekļi;
 - (c) drošības intereses un Savienības vai tās dalībvalstu ārējās attiecības;
 - (d) sistēmas, kura iegūst *Copernicus* datus un informāciju, pārrāvuma risks drošības un tehnisku iemeslu dēļ.

16. pants
Piekļuves un lietošanas ierobežojumi un nosacījumi

1. Komisija saskaņā ar 22. pantu var pieņemt deleģētos aktus par:
 - (a) nosacījumiem un procedūrām par piekļuvi *Copernicus* datiem un informācijai, to reģistrāciju un izmantošanu, ieskaitot formātus, raksturlielumus un izplatīšanas līdzekļus;
 - (b) tādu satelīta datu nosūtīšanas un izmantošanas nosacījumiem un procedūrām, kuri nosūtīti uz uztvērējiem, kas nav daļa no programmas *Copernicus*;
 - (c) *Copernicus* datu un informācijas arhivēšanas nosacījumiem un procedūrām;
 - (d) konkrētiem tehniskajiem kritērijiem, kas nepieciešami, lai novērstu *Copernicus* datu un informācijas sistēmas pārrāvumu, ieskaitot piekļuves prioritāti;
 - (e) *Copernicus* datu un informācijas izplatīšanas ierobežošanas kritērijiem konfliktējošu tiesību vai drošības interešu dēļ;
 - (f) drošības novērtējuma veikšanas kritērijiem.
2. Komisija saskaņā ar šo regulu un 1. punktā minētajiem deleģētajiem aktiem izveido attiecīgās licences *Copernicus* un trešo pušu datiem un informācijai un satelīta datu lejupielādēšanai uztvērējos, kuri nav daļa no programmas *Copernicus*.

17. pants
Drošības interešu aizsardzība

1. Komisija veic iepriekšēju *Copernicus* datu un informācijas drošības novērtējumu, lai apzinātu datus un informāciju, kuri ir ļoti būtiski Savienības vai valstu drošības interešu aizsardzībai.
2. Dalībvalstis un trešās valstis, kuras programmā *Copernicus* piedalās saskaņā ar 10. pantu, var pieprasīt Komisijai veikt jaunu drošības novērtējumu, ja drošības attīstība attaisno šādu jaunu novērtējumu.

3. Ja iepriekšējo drošības novērtējumu nav iespējams veikt *Copernicus* datu un informācijas vākšanas un radišanas laikposmā, Komisija var veikt drošības novērtējumu uz vietas.
4. Atsevišķos gadījumos, pamatojoties uz kritērijiem, kas pieņemti saskaņā ar 16. panta 1. punkta f) apakšpunktu, Komisija izdod norādījumus par *Copernicus* datu un informācijas izplatīšanas ierobežojumiem. Steidzamības gadījumā Komisijas norādījumus pieņem tik īsā laikā, lai tie būtu lietderīgi. Komisija veic pasākumu, kas vismazāk kaitē, ņemot vērā programmas *Copernicus* mērķus un *Copernicus* datus un informācijas politiku. Tās norādījumi ir samērīgi, arī attiecībā uz laicīgumu un teritoriālo tvērumu, un tajos izsver apdraudēto drošības interešu aizsardzību, salīdzinot ar datu un informācijas pieejamību no citiem avotiem.

18. pants

Savienības finanšu interešu aizstāvība

1. Komisija veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka īstenojot saskaņā ar šo programmu finansētās darbības, tiek aizsargātas Savienības finanšu intereses, piemērojot preventīvus pasākumus attiecībā uz krāpšanu, korupciju un jebkurām citām nelikumīgām darbībām, veicot lietderīgas pārbaudes un, ja pārkāpumi tiek atklāti, atgūstot summas, kas izmaksātas nepamatoti, un attiecīgos gadījumos piemērojot efektīvus, samērīgus un atturošus administratīvos un finanšu sodus.
2. Komisijai vai tās pārstāvjiem un Revīzijas palātai ir pilnvaras, pamatojoties uz dokumentiem, kā arī uz vietas, veikt visu to dotāciju saņēmēju, līgumslēdzēju un apakšuzņēmēju revīziju, kuri saskaņā ar programmu ir saņēmuši Savienības finansējumu.
3. Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) var veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, saskaņā ar noteikumiem un procedūrām, kas noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 25. maija Regulā (EK) Nr. 1073/1999 par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un Padomes 1996. gada 11. novembra Regulā (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienas finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām, ar mērķi konstatēt, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas skar Savienības finanšu intereses saistībā ar dotācijas nolīgumu vai dotācijas lēmumu, vai līgumu, kurš tiek finansēts saskaņā ar programmu.
4. Neskarot 1., 2. un 3. punktu, sadarbības nolīgumos ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, līgumos, dotāciju nolīgumos un dotāciju lēmumos, kuri izriet no šīs programmas īstenošanas, ir iekļauti noteikumi, kuros nepārprotami ir noteiktas Komisijas, Revīzijas palātas un *OLAF* ir pilnvaras veikt šādas revīzijas un izmeklēšanas saskaņā ar to attiecīgo kompetenci.

19. pants

Īpašumtiesības

1. Saskaņā ar nolīgumiem, kas noslēgti ar trešām personām, vajadzības gadījumā, attiecībā uz esošām īpašumtiesībām, visu materiālo un nemateriālo aktīvu, kuri radīti

vai izstrādāti saskaņā ar programmu *Copernicus*, īpašnieks ir Savienība vai īpaši izveidota iestāde vai fonds.

2. Noteikumi un nosacījumi saistībā ar īpašumtiesību nodošanu Savienībai tiek paredzēti 1. punktā minētajos nolīgumos.
3. Komisija saskaņā ar 22. pantu pieņem deleģētos aktus, lai noteiktu noteikumus un nosacījumus par jebkuru turpmāku Savienības īpašumtiesību nodošanu. Deleģētajā aktā ir noteikta nākamā iestāde vai fonds, balstoties uz pārredzamiem un objektīviem kritērijiem un neradot pamatu interešu konfliktam.

20. pants *Atbalsts Komisijai*

1. Komisijai var palīdzēt galalietotāju pārstāvji, neatkarīgi eksperti, it īpaši saistībā ar drošības jautājumiem, un attiecīgo valsts aģentūru, kā arī valsts kosmosa aģentūru pārstāvji, lai tai nodrošinātu nepieciešamās tehniskās un zinātniskās speciālās zināšanas un lietotāju atgriezenisko saiti.

21. pants *Komiteju procedūra*

1. Komisijai palīdz komiteja ("*Copernicus* komiteja"). Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.
3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

22. pants *Deleģēšanas īstenošana*

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ņemot vērā šajā pantā paredzētos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus, kas minēti 16. panta 1. punktā un 19. panta 3. punktā, Komisijai uz nenoteiktu laiku tiek nodotas, sākot no 2014. gada 1. janvāra.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt deleģētās pilnvaras. Ar atsaukšanas lēmumu tiek izbeigta minētajā lēmumā norādīto pilnvaru deleģēšana. Atsaukums stājas spēkā nākamajā dienā pēc lēmuma publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlāk, kā noteikts šajā lēmumā. Tas neietekmē neviena jau spēkā esoša deleģētā tiesību akta derīgumu.
4. Līdzko Komisija ir pieņēmusi deleģētu aktu, tā par to vienlaikus paziņo Eiropas Parlamentam un Padomei.
5. Deleģētais akts, kas pieņemts saskaņā ar 16. panta 1. punktu un 19. panta 3. punktu, stājas spēkā tikai tad, ja ne Eiropas Parlaments, ne Padome divu mēnešu laikā pēc minētā akta paziņošanas Eiropas Parlamentam un Padomei nav cēluši iebildumus vai

ja pirms minētā termiņa beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju, ka necels iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes ierosmes minēto termiņu pagarina par diviem mēnešiem.

*23. pants
Novērtējums*

1. Vēlākais līdz 2018. gada 30. jūnijam Komisija sagatavo novērtējuma ziņojumu par to, kā tiek sasniegti mērķi saistībā ar visiem uzdevumiem, kurus finansē *Copernicus* programma, kādi ir to rezultāti un ietekme, to Eiropas pievienotā vērtība un resursu izmantojuma efektivitāte. It īpaši novērtējumā uzmanība tiks pievērsta tam, lai visi mērķi būtu aizvien būtiski, kā arī tam, kādu ieguldījumu pasākumi sniedz mērķiem, kuri aprakstīti 2. un 3. pantā.
2. Komisija 1. punktā minēto novērtējumu veic ciešā sadarbībā ar operatoriem, un programmas *Copernicus* lietotāju kopienas pārbauda programmas *Copernicus* lietderību un efektivitāti, kā arī tās devumu 2. un 3. pantā minētajiem mērķiem. Komisija šo novērtējumu rezultātus paziņo Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai.
3. Ja tas ir nepieciešams, neatkarīgas iestādes var palīdzēt Komisijai novērtēt metodes, kā tiek īstenoti projekti, kā arī to īstenošanas ietekmi, lai varētu izvērtēt, vai ir sasniegti mērķi, tostarp tie, kas saistīti ar vides aizsardzību.
4. Komisija dalībvalstīm var pieprasīt nodrošināt konkrētus novērtējumus darbībām un ar tām saistītiem projektiem, kuri ir finansēti saskaņā ar šo regulu, vai, vajadzības gadījumā, sniegt tai informāciju un palīdzību, kas nepieciešama, lai veiktu šādu projektu novērtēšanu.

*24. pants
Atcelšana*

Regula (ES) Nr. 911/2010 ir atcelta.

Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu.

*25. pants
Stāšanās spēkā*

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2014. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā–
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā–
priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

- 1.1. Priekšlikuma nosaukums
- 1.2. Attiecīgās politikas jomas *ABM/ABB* struktūrā
- 1.3. Priekšlikuma būtība
- 1.4. Mērķi
- 1.5. Priekšlikuma pamatojums
- 1.6. Ilgums un finansiālā ietekme
- 1.7. Paredzētie pārvaldības veidi

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

- 2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi
- 2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma
- 2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS PAREDZAMĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

- 3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas
- 3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem
 - 3.2.1. Kopsavilkums par paredzamo ietekmi uz izdevumiem
 - 3.2.2. Paredzamā ietekme uz darbības apropriācijām
 - 3.2.3. Paredzamā ietekme uz administratīvajām apropriācijām
 - 3.2.4. Saderība ar kārtējo daudzgadu finanšu shēmu
 - 3.2.5. Trešo personu iemaksas
- 3.3. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma nosaukums

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas Zemes novērošanas programmu (*Copernicus*)

1.2. Attiecīgās politikas jomas *ABM/ABB* struktūrā¹⁴

Sadaļa 02: Uzņēmējdarbība

Nodaļa 02 06: *Copernicus*

1.3. Priekšlikuma būtība

- Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **jaunu darbību**
- Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu / sagatavošanas darbību**¹⁵
- Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **esošas darbības pagarināšanu**
- Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **darbību, kas pārveidota jaunā darbībā**

1.4. Mērķi

Copernicus ir Eiropas Zemes novērošanas programmas *GMES* (Globālā vides un drošības novērošana) jaunais nosaukums. Tā attiecas uz visām darbībām, lai lietotājiem, kuri ir atbildīgi par politikas veidošanu, īstenošanu un uzraudzību ES un tās dalībvalstīs, varētu netraucēti nodrošināt rūpīgus un drošticamus datus un informāciju par vides jautājumiem un drošības jautājumiem. *Copernicus* mērķis ir nodrošināt Eiropai nepārtrauktu, neatkarīgu un uzticamu piekļuvi novērošanas datiem un informācijai.

Copernicus ir programma, kas jāgatavo saskaņā ar gudras, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes stratēģiju "Eiropa 2020". Tās ieguldījums izaugsmē un ekonomikas stabilitātē, kas panākams, veicinot komerciālo pielietojumu pievienoto vērtību, padara to par rūpnieciskās politikas pamatiniciatīvas daļu stratēģijas "Eiropa 2020" aizsākumos¹⁶.

Copernicus veicinās šādu vispārējo mērķu sasniegšanu:

- (a) vides aizsardzība un atbalsta nodrošināšana civilajai aizsardzībai un drošības centieniem;

¹⁴ *ABM* — budžetalīdzekļu vadība pa darbības jomām, *ABB* — budžeta līdzekļu sadale pa darbības jomām.

¹⁵ Kā paredzēts Finanšu regulas 49. panta 6. punkta attiecīgi a) un b) apakšpunktā.

¹⁶ COM(2013) 108, final, 28.2.2013.

- (b) atbalsts izaugsmes stratēģijai “Eiropa 2020”, veicinot gudras, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes mērķus; it īpaši tā sekmēs ekonomisko stabilitāti un izaugsmi, veicinot komerciālos pielietojumus.

Copernicus lietotāju kopienas ir definētas kā tādas, kurās ietilpst Eiropas valsts, reģionālās vai vietējās struktūras, kam ir uzticēta sabiedrisko pakalpojumu vai politikas noteikšana, īstenošana, izpilde vai uzraudzība jomās, kuras minētas regulas 4. panta 1. punktā. Visvairāk tas skars šādas grupas:

- publiskas iestādes Eiropas, valsts, reģionālā un vietējā līmenī (kā lietotāji un ieguldītāji), tostarp trešās valstīs (piemēram, valstīs, kuras piedalās programmā, un tajās, kuras gūst labumu, piem., no *GMES* un Āfrikas iniciatīvas);
- lejupējā rūpniecība, it īpaši MVU;
- galalietotāji (reģionālās un vietējās iestādes, valsts iestādes, ieskaitot universitātes, pētniecības centrus, arī atsevišķus iedzīvotājus, kas izmanto sabiedriskos pakalpojumus, kurus nodrošina, izmantojot *Copernicus*), lejupējā sektora klienti.

1.4.1. Komisijas daudzgadu stratēģiskie mērķi, kurus plānots sasniegt ar priekšlikumu

Copernicus mērķis ir sniegt ieguldījumu stratēģijas “Eiropa 2020” mērķiem šādos veidos:

- “*resursu ziņā efektīvāka, videi nekaitīgāka ekonomika*”; t. i., it īpaši vides resursu un ekosistēmu un bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un pārvaldība; efektivitātes ieguvumu panākšana, īstenojot labāku ES politikas virzienu izpildi, piemēram, transporta jomā, veicot ledus novērošanu un radot iespēju uzlabot kuģu ceļus; lauksaimniecības jomā, piemēram, atbalstot saprātīgu lauksaimniecību un samazinot nepieciešamību pēc ienācējiem; enerģētikas jomā, mērot saules starojumu, kas nepieciešams saules enerģijas ražošanai;
- “*konkurētspējīgāka ekonomika*”; kā rūpniecības un kosmosa politikas virzienu pamatiniciatīvai *Copernicus* mērķis ir sekmēt ES rūpniecības konkurētspēju un tās tehnoloģiju augsto līmeni kosmosa jomā un aiz tās robežām; tās mērķis it īpaši ir radīt biznesa potenciālu MVU, veicinot inovācijas lejupējā sektorā, attīstot jaunus pakalpojumus, kas balstās uz *Copernicus* informāciju;
- “*uz zināšanām balstīta ekonomika*”; *Copernicus* mērķis ir veicināt labāku izpratni par globālām pārmaiņām, tā atbalsta pētniecības/zinātnes attīstību, nodrošinot kritiskos datus;
- “*uz inovācijām balstīta ekonomika*”; *Copernicus* nodrošina ļoti inovatīvu lejupējo pakalpojumu parādīšanos; tās mērķis ir radīt partnerību starp pētniecības un uzņēmējdarbības kopienām, un tā var noteikt kritērijus pētniecības un izstrādes pārvēršanai uzņēmējdarbībā;
- “*ekonomika ar augstu nodarbinātības līmeni*”; *Copernicus* rada papildu potenciālu jaunām darbvietām, veicinot papildu pieprasījumu pēc augsti kvalificētiem darbiniekiem;
- “*ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija*”, proti, nepieciešamība pēc jaunas infrastruktūras uz zemes, it īpaši ES-12 valstīs; radot jaunu uzņēmējdarbības

potenciālu MVU visās ES dalībvalstīs, *Copernicus* dos stimulu valstīm, kuras atpalciek saistībā ar zemes vai ārkārtas pakalpojumiem, un tādā veidā sekmēs mērķi nodrošināt lielāku kohēziju starp dalībvalstīm; *Copernicus* pakalpojumi pēc definīcijas aptver visu Eiropu un atbilst Eiropas prasībām.

1.4.2. Konkrētie mērķi un attiecīgās ABM/ABB darbības

Copernicus programma ietver turpmāk minētos konkrētos mērķus.

Konkrētais mērķis Nr. 1. *Copernicus* pakalpojumi

Copernicus zemes novērošanas pakalpojumi koncentrēsies uz regulāru zemes virsmas kartēšanas pakalpojumu Eiropas, reģionālā un valstu līmenī un uz dinamiskām Zemes novērošanas darbībām.

Copernicus jūras vides novērošanas pakalpojums sniegs informāciju par okeāna un jūras ekosistēmas fizisko stāvokli pasaules okeānu un Eiropas reģionu teritorijās. *Copernicus* jūras vides pakalpojumu piemērošanas jomas ietver drošību jūrā, jūras vidi un piekrastes reģionus, jūras resursus, kā arī sezonālu meteoroloģisko prognozēšanu un klimata novērošanu.

Copernicus atmosfēras vides pakalpojums nodrošinās gaisa kvalitātes novērošanu Eiropas mērogā un atmosfēras ķīmiskā sastāva novērošanu globālā mērogā. Tas jo īpaši nodrošina informāciju gaisa kvalitātes novērošanas sistēmām vietējā līdz valsts līmenī, un tam būtu jāveicina atmosfēras ķīmiskā sastāva rādītāju novērošana.

Copernicus klimata pārmaiņu novērošanas pakalpojums dos iespēju pielāgoties un mazināt to ietekmi. It īpaši tam būtu jāveicina būtisko klimata rādītāju nodrošināšana, klimata analīzes un prognozes mērogā, kas saistīts ar pielāgošanu un mazināšanu, kā arī saistīto pakalpojumu sniegšanu.

Copernicus reaģēšanas ārkārtas situācijās pakalpojums piedāvās karšu un/vai dažāda līmeņa iepriekš apstrādātu datu kombināciju, kas sagatavota, lai atbalstītu reaģēšanas ārkārtas situācijās dalībniekus starptautiskā, Eiropas, valstu vai reģionālā līmenī katastrofu gadījumos, piemēram, negaisu, ugunsgrēku, plūdu, zemestrīču, vulkānu izvirdumu, apzinātu vai nejaušu cilvēka izraisītu katastrofu vai citu humanitāru katastrofu gadījumos. Pakalpojums var risināt visu krīzes pārvaldības ciklu: profilakses, sagatavotības, reaģēšanas vai seku novēršanas darbības.

Copernicus drošības pakalpojums nodrošinās informāciju, sniedzot atbalstu problēmām, ar kurām Eiropa sastopas drošības jomā, it īpaši robežu kontroles, jūras vides uzraudzības un atbalsta ES ārējām darbībām jomā.

Copernicus in situ komponente nodrošinās novērošanu, izmantojot gaisa, jūras un sauszemes ierīces pakalpojumu zonās. Darbības pakalpojumiem ir nepieciešama piekļuve atsaucēs datiem. Tā kā šis galvenokārt ir dalībvalstu pienākums, programma var veicināt *in situ* datu pārrobežu saskaņošanu ES un papildu *in situ* datu vākšanu ārpus ES. Darbības tiks uzticētas struktūrām, kuras ir atbildīgas par pakalpojumiem.

Ir iekļautas arī horizontālas darbības, kas atbalsta līdzekļu, kuri piešķirti saskaņā ar šo regulu, vispārēju pārvaldību, visu programmas darbību īstenošanas pārraudzīšanu, it īpaši ņemot vērā izmaksas, grafiku un izpildījumu, atbilstīgu instrumentu un strukturālu pasākumu, kas nepieciešami, lai apzinātu, kontrolētu, mazinātu un uzraudzītu ar programmu saistītos riskus, izveidi; attiecības ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām; ziņošanas darbības

dalībvalstīm; koordinēšanu ar darbībām valstu, Savienības un starptautiskos līmeņos, it īpaši *GEOS*; dalībvalstu brīvprātīgu ieguldījumu koordinēšanu; programmas komplementaritātes un konsekvences nodrošināšanu ar citiem saistītiem Savienības politikas virzieniem, instrumentiem un darbībām; lietotāju vajadzību noteikšanu un to apmierināšanas uzraudzību.

Konkrētais mērķis Nr. 2. Kosmoss

Copernicus kosmosa komponente *Copernicus* pakalpojumiem nodrošina ilgtspējīgu novērošanu no kosmosa.

Tajā ietvertas īpaši paredzētu kosmosa infrastruktūru darbības (piem., *Sentinel* satelīti); piekļuve trešās personas misijām; datu izplatīšana; tehniskais atbalsts Komisijai pakalpojuma datu prasību koordinēšanai, novērošanas trūkumu apzināšanai, veicinot jaunu kosmosa misiju specifikāciju.

Izstrādes darbības ietver jaunu kosmosa infrastruktūras elementu projektēšanu un iegādi; tehniska atbalsta nodrošināšanu Komisijai pakalpojumu prasību izteikšanai jaunu kosmosa misiju specifikācijās ar kosmosa infrastruktūru operatoru atbalstu; kosmosa darbību attīstības koordinēšanu, ieskaitot izstrādes ar mērķi modernizēt un papildināt *Copernicus* kosmosa komponenti.

1.4.3. Paredzami rezultāti un ietekme

Ir paredzama pakalpojumu attīstība sistēmas ilgtermiņa nodrošināšanai un jaunu, līdz šim neizpaustu lietotāju vajadzību ietveršanai. Priekšrocība ir tā, ka *Copernicus* joprojām spēj ilgtspējīgā veidā konsekventi reaģēt uz lietotāju vajadzībām, tādējādi palielinot to, kā lietotāji to pieņem, un leņķu tirgu attīstību.

Ekonomiskā ietekme: jaunu produktu un jaunu pakalpojumu izstrāde stimulēs produktu un procesu inovāciju, un tādējādi tam būs ilgtermiņa ietekme uz Eiropas rūpniecību. *Copernicus* pakalpojumu pilnīga kontinuitāte būtiski stimulētu rūpniecības konkurētspēju un komerciāli dzīvotspējīgu uzņēmējdarbību veidošanos.

Ietekme uz vidi: *Copernicus* ilgtermiņa pakalpojumu pieejamība veicina mērķi, lai Eiropai būtu galvenā nozīme klimata pārmaiņu jomā. Tāpat tā nodrošinās reālu partnerību *GEOS* ietvaros.

Sociālā ietekme: veidosies jaunas darbvietas ne tikai satelītu un pētniecības un izstrādes nozarē, bet arī uzņēmējdarbībā, kas saistīta ar jaunu tehnoloģiju izstrādi Zemes novērošanai un saistītajām nozarēm un pakalpojumiem. Vēl būtiskāk ir tas, ka ilgtspējīgs ieguldījums jomās, kur ir būtiska ietekme uz nodarbinātību, veicinās leņķu pakalpojumu attīstību.

1.4.4. Rezultātu un ietekmes rādītāji

Mērķu sasniegšana tiks vērtēta, izmantojot šādus rādītājus:

- (a) dati un pievienotās vērtības informācija, kas padarīta pieejama saskaņā ar pakalpojuma līmeņa piegādes prasībām;
- (b) datu un informācijas izmantošana, ko vērtē pēc lietotāju skaita attīstības, datu, kuriem piekļūts, apjoma un pievienotās vērtības informācijas, kā arī pēc izplatīšanas dalībvalstīs paplašināšanās;
- (c) Eiropas leņķu operatoru izplatība tirgū un konkurētspēja.

Tiks ieviesti īpaši rīki šo parametru regulārai vērtēšanai, it sevišķi, iekļaujot konkrētas prasības deleģēšanas nolīgumos un/vai līgumos, kas tiek slēgti ar operatoriem. Dažos programmas pavērsiena punktos tiks veikti *ad hoc* pētījumi, lai izvērtētu (potenciālo) lietotāju apmierinātības līmenī, kā arī iekļūšanu tirgū un *Copernicus* ietekmi uz lejupējo sektoru konkurētspēju.

Turklāt ir sagaidāms, ka liela daļa programmas īstenošanas tiks deleģēta trešām personām. Deleģēšanas nolīgumos būs iekļauti mērķi un rādītāji, kas ļaus uzraudzīt operatoru izpildījumu. Tāpat šie rādītāji derēs vispārējai programmas uzraudzībai. Starp tiem ir:

- sešu pakalpojumu darbības līmeņa izveide, visiem sešiem pakalpojumiem ir jādarbojas, sākot no 2017. gada;
- nodrošināšana budžeta ietvaros un pakalpojuma informācijas plānošana, kā ir noteikts deleģēšanas nolīgumos un/vai līgumos ar operatoriem;
- pakalpojumu lietotāju skaits un to apmierinātības pakāpe;
- lejupējās nozares attīstīšana, izmantojot *Copernicus* datus un informāciju;
- plānoto satelītu vai instrumentu palaišana un ekspluatācija, ieskaitot laicīgu novērošanas datu piegādi atbilstīgā formātā apzinātiem lietotājiem, saskaņā ar plānošanu, kura jāapstiprina kosmosa komponentes ilgtermiņa scenārija dokumentā;
- definēšana un izstrāde budžeta ietvaros un jaunu satelītu un attiecīgo zemes segmentu plānošana, kā ir noteikts ilgtermiņa scenārijā un deleģēšanas nolīgumā, kas jānoslēdz ar EKA.

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņa vai ilgtermiņa vajadzības

Nepietiekami drošticama informācija publiskajiem lietotājiem par Zemes stāvokli

Pēdējo trīsdesmit gadu laikā ES, Eiropas Kosmosa aģentūra (EKA) un to dalībvalstis ir daudz paveikušas Zemes novērošanas pētniecības un attīstības jomā ar mērķi izstrādāt infrastruktūru un Zemes novērošanas pirmsdarbības pakalpojumus. Tomēr daudzi no pašreizējiem Zemes novērošanas pakalpojumiem Eiropā nav pietiekami, jo trūkst infrastruktūras un nav garantiju par to pieejamību ilgtermiņā. Dati, kurus nodrošina pašreiz esošie pakalpojumi, vai nu neietver visus parametrus, kuri nepieciešami politikas veidotājiem¹⁷, vai arī tie netiek nodrošināti nepārtraukti un ilgtspējīgi, it īpaši tādēļ, ka budžeta un/vai tehnisku ierobežojumu dēļ pakalpojuma vai tā pamatā esošās infrastruktūras mūža ilgums ir ierobežots. Ja šī problēma netiks risināta, tam būs nopietnas sekas īstermiņā un ilgtermiņā. Piemēram, īstermiņā nebūs pieejamas kartes civilajai aizsardzībai dabas katastrofu gadījumā, savukārt ilgtermiņā lēmumu pieņēmējiem nebūs pieejami būtiski dati par klimata pārmaiņām.

Apdraudēti lejupējie ieguldījumi

¹⁷ It īpaši Eiropas politikas veidotājiem patlaban nav pieejama kvalitatīva informācija, kas tiek uzkrāta Eiropas vai pasaules līmenī.

Programma *Copernicus*, pamatojoties uz sākotnējās darbības regulu, laikā no 2011. līdz 2013. gadam finansēja operatīvo darbību kopumu. Esošā programma, kas ietver sākotnējās darbības, ir pirmais solis pretī Zemes novērošanas sistēmai. Tomēr tas joprojām ir ierobežots laikā (t. i. 2011.–2013. gadā).

Šis nepārtrauktības trūkuma risks rada lielas bažas galalietotājiem, piemēram, valsts iestādēm, kā arī lejupējiem pakalpojuma nodrošinātājiem, jo ir maz ticams, ka tie veiks būtiskus ieguldījumus nenobriedušos, riskantos tirgos un uzņemsies papildu grūtības saistībā ar kapitāla piesaisti.

Apdraudēts inovāciju potenciāls

Pārtraukumi nozīmētu vienīgi to, ka ieguldījumi pētniecībā un izstrādē netiktu pārvērsti inovācijā. Tādēļ netiktu izmantots potenciāls atbrīvot ar *Copernicus* saistīto inovācijas kapacitāti, kas galvenokārt ir ar pakalpojumiem saistītas inovācijas. Būtu ļoti žēl, ja tā notiktu, sevišķi ņemot vērā to, ka dažādi pētījumi liecina, ka ES inovācijas politikai vajadzētu būt vairāk vērstai uz pakalpojumu nozari¹⁸.

Ietekme uz nodarbinātību

Visbeidzot, satelīta pielietojumu sistēmas ir galvenais ienākumu avots Eiropas kosmosa nozarei (EUR 3,1 miljards) un ir galvenā eksporta nozare (ar EUR 1,13 miljardiem).¹⁹ Viens no diviem būtiskākajiem segmentiem ienākumu izteiksmē ir Zemes novērošana (piem., *Copernicus Sentinels*). Patlaban Zemes novērošanas sistēmas veido aptuveni 30 % no Eiropas kosmosa rūpniecības ienākumiem. Papildus šai tiešajai ietekmei uz rūpniecības pārdošanas apjomu *Copernicus* ir būtiska ietekme uz Eiropas kosmosa ražošanas rūpniecības konkurētspēju un ienesīgumu. Eksports un tirdzniecība lielā mērā ir atkarīga no nozares relatīvā konkurences stāvokļa. Šo iemeslu dēļ *Copernicus* ietekme uz nodarbinātību nozarē būtu ļoti nozīmīga, proti, aptuveni 35 000 darbvietu laikposmā no 2015. līdz 2030. gadam.

1.5.2. ES iesaistīšanās pievienotā vērtība

Eiropas Zemes novērošanas programmas (*Copernicus*) juridiskais pamats ir LESD 189. pants, kurš ES atļauj veidot savu kosmosa programmu. Regulas (ES) Nr. 911/2010 par Eiropas Zemes novērošanas programmu (*GMES*) un tās sākotnējām darbībām 2. pantā jau ir uzskaitītas programmā iekļautās darbības. Turklāt *Copernicus* īstenošana ir “Eiropa 2020” stratēģiskais mērķis.

Radušos izmaksu dēļ atsevišķas dalībvalstis nevar uzņemties optimālu atbildību par to kosmosa infrastruktūru finansēšanu, kuras izstrādātas, izmantojot ES un starpvaldību līdzekļus, darbības un atjaunināšanas. Ar kosmosu saistītas novērošanas jomā operatīvai meteoroloģijai Eiropas valstis ir apvienojušas savus resursus, lai attīstītu un izmantotu meteoroloģiskos satelītus Eiropas Meteoroloģisko satelītu izmantošanas organizācijas (*EUMETSAT*) ietvaros. Eiropas valstis ir izstrādājušas arī vides satelītu demonstrētājus vai nu ar EKA, vai valstu kosmosa aģentūru starpniecību. Taču tās nav radušas iespēju sadarboties saistībā ar ilgtspējīgu darbības programmu finansēšanu vides novērošanas jomā līdzīgi kā meteoroloģijas jomā. Nepieciešamība turpināt šādu novērošanu kļūst aizvien būtiskāka, ņemot

¹⁸ Sk., piemēram, *Next generation innovation policy, the future of EU innovation policy to support market growth*, CEPS and Ernst & Young, 2011.

¹⁹ *The European Space Industry in 2010*, ASD-Eurospace, 15. izdevums, 2011. gada jūnijs.

vērā pieaugošo politisko spiedienu uz valsts iestādēm, prasot vides, drošības un klimata pārmaiņu jomā pieņemt informētus lēmumus, un vajadzību ievērot starptautiskus nolīgumus.

Attiecībā uz pakalpojumiem, kuriem ir visas Eiropas vai globāls segums, dalībvalstis nevar pietiekami sasniegt ierosinātās darbības mērķus, jo dažādu dalībvalstu ieguldījums ir jāapkopo Eiropas līmenī. Citu pakalpojumu nodrošināšanu (piemēram, ārkārtas situāciju kartes vai ierobežotākas ģeogrāfiskās piemērošanas jomas tematiskas zemes novērošanas kartes) Eiropas līmenī varētu labāk panākt divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, saliedētāka un centralizēta ar kosmosu saistītu vai *in situ* sensoru ievades datu pārvaldība nodrošinātu apjomradītus ietaupījumus. Otrkārt, nekoordinēta Zemes novērošanas pakalpojumu nodrošināšana dalībvalstu līmenī novestu pie dublēšanās un ES vides tiesību aktu īstenošanas uzraudzību, pamatojoties uz pārredzamiem un objektīviem kritērijiem, padarītu sarežģītu un pat neiespējamu. Ja dalībvalstu līmenī radītā informācija nav salīdzināma, Komisijai nebūs iespējams pārliecināties par to, vai vides tiesību akti visās dalībvalstīs tiek īstenoti pareizi. Turklāt darbība Eiropas līmenī nodrošinās apjomradītus ietaupījumus, lietderīgāk tērējot sabiedrības līdzekļus. Tātad rīcībai ES līmenī ir skaidra pievienotā vērtība.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

Šis priekšlikums balstās uz pieredzi, kas iegūta, pēdējo divpadsmit gadu laikā un sākotnējās darbības posmā no 2011. līdz 2013. gadam izstrādājot *Copernicus* kā pētniecības iniciatīvu. Šī pieredze liecina, ka, lai gan joprojām ir nepieciešama pētniecības finansēšana, lai turpinātu *Copernicus* izstrādi, ir arī kļuvis nepieciešams atbalstīt Zemes novērošanas pakalpojumu nodrošināšanu un satelītu darbību, lai gūtu maksimālu ieguvumu no ieguldījumiem, kas līdz šim veikti, un reaģētu uz iepriekš apzinātajām vajadzībām.

1.5.4. Saderība un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

Darbības posmā *Copernicus* varēs nodrošināt informāciju politikas veidotājiem, valsts iestādēm, uzņēmējiem un Eiropas iedzīvotājiem. Tas nozīmē, ka *Copernicus*, kā autonoma ES informācijas avota, mērķis ir atbalstīt visus saistītos Savienības politikas virzienus, instrumentus un darbības, kur ir ļoti būtiski izprast to, kā mūsu planēta mainās.

Copernicus ieguldījuma citos ES politikas virzienos piemēri ir turpmāk minētie.

- Starptautiskās sadarbības politika: *Copernicus* pakalpojumu paplašināšana attiecībā uz Āfriku ir konkrēts ieguldījums ES attīstības politikā. Piemēram, Zemes satelītnovērošana ļauj novērot labības stāvokli lauksaimniecības sezonā un izstrādāt pārtikas drošības agrīnās brīdināšanas sistēmu apdraudētajos reģionos visā pasaulē. Turklāt daži *Copernicus* pielietojumi varētu politikas veidotājiem nodrošināt informāciju par dabas resursiem Āfrikā.
- Transporta politika: optimizējot kuģu ceļus, *Copernicus* jūras vides pakalpojums varētu samazināt degvielas patēriņu un emisiju daudzumu.
- Vides politika: *Copernicus* pakalpojumi nodrošina sistemātisku vai periodisku informāciju dažādos mērogos, kas nepieciešami, lai pastāvīgi varētu uzraudzīt jūras, gaisa un zemes vidi. Šajā saistībā vides attēli, kas savākti, izmantojot *Copernicus*, varētu nodrošināt pamatu, lai novērotu jaunās Eiropas bioloģiskās daudzveidības stratēģijas mērķus, vai arī tos varētu izmantot kā rīku, lai novērotu resursu, piemēram, koksnes, ūdens, minerālu, zemes, gaisa (kvalitātes) un daudzu citu resursu, efektīvu izmantošanu Eiropas un pasaules mērogā.

- Humānā palīdzība: *Copernicus* pakalpojumiem ir būtiska nozīme arī ārkārtas reaģēšanas darbībās ES iekšienē un ārpus tās, nodrošinot atjauninātu informāciju, kura ir būtiska lēmumu pieņēmējiem, darbības plānotājiem un nozaru grupām.
- Enerģētika: *Copernicus* Eiropai var nodrošināt drošticamu informācijas avotu par saules enerģiju un var sniegt ieguldījumu kodolieroču izplatīšanas vai kodolobjektu ekspluatācijas pārtraukšanas novērošanā.
- Reģionālā politika: visas Eiropas līmenī *Copernicus* zemes pakalpojums nodrošina saskaņotus zemes virsmas un zemes virsmas pārmaiņu produktus. Šī informācija ir svarīga zemes izmantošanai un pilsētībūvniecības politikas nolūkiem.
- Klimata pārmaiņu politika: ir vairāki *Copernicus* pakalpojumi, kuri ir saistīti ar klimata jautājumiem, piemēram, mežu novērošana un informācija par zemes oglekli, jūras un ledus līmeņa novērošana, siltumnīcefektu radošo gāzu un plūsmu analīze.
- Drošība: *Copernicus* var veicināt robežu uzraudzību un jūras uzraudzību. Saistībā ar šo kopš 2008. gada ciešu sadarbību ir izveidojuši ĢD *ENTR* un ĢD *HOME*.
- Lauksaimniecība: *Copernicus* var veicināt lauksaimniecības zemes izmantojuma laicīgas un rūpīgas novērošanas uzlabošanu un šī izmantojuma izmaiņas Eiropas, valstu un reģionālā līmenī, nodrošinot kopīgas metodes un rādītājus, kas attiecas uz dažādiem laika, telpas un tematiskiem mērogiem. Kopējā lauksaimniecības politika varētu izmantot *Copernicus*, lai novērotu atstāšanas atmatā politiku.
- Ar jūru saistīti politikas virzieni: *Copernicus* ļauj izprast okeānu, tā dinamiku un ietekmi uz klimata pārmaiņām. Pielietojumi šajā jomā ir: drošība jūrā, naftas noplūdes, jūras resursu pārvaldība, klimata pārmaiņas, sezonas prognozes, piekrastes darbības, ledus uzraudzība un ūdens kvalitāte.

1.6. Ilgums un finansiālā ietekme

Ierobežota ilguma priekšlikums/iniciatīva

- Priekšlikuma/iniciatīvas darbības laiks no 2014. līdz 2020. gadam
- Finansiālā ietekme no 2014. līdz 2020. gadam

Beztermiņa priekšlikums/iniciatīva

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG.,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi²⁰

Komisijas īstenota **tieša pārvaldība**

Netieša pārvaldība, kurā īstenošanas uzdevumi deleģēti:

- izpildaģentūrām
- Kopienų izveidotām struktūrām²¹
- valstu publiskā sektora struktūrām vai struktūrām, kas veic valsts pārvaldes uzdevumus
- personām, kurām ir uzticēts veikt īpašas darbības saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu un kuras ir noteiktas attiecīgā pamataktā Finanšu regulas 49. panta nozīmē

Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

Decentralizēta pārvaldība kopā ar trešām valstīm

Starptautiskas organizācijas

Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā „Piezīmes”.

Piezīmes

Copernicus papildina Eiropā esošās spējas, izvairoties no nevajadzīgas dublēšanās un, gluži pretēji, meklējot sinerģiju starp esošajām valstu vai starptautiskām spējām. Turklāt tiek uzskatīts, ka Komisijai nav ne iekšējā darbaspēka, ne īpašo zināšanu, lai viena veiksmīgi strādātu ar šo sarežģīto sistēmu darbības sistēmu. Tādēļ atbilstoši vienkāršošanas un ES tēriņu programmas izpildījuma uzlabošanas mērķiem ir ierosināts lielas programmas daļas īstenot netieši, Finanšu regulas 58. panta izpratnē, deleģējot īstenošanas pilnvaras virknei saistīto iestāžu to īpašo zināšanu jomā. Slēdzot deleģēšanas nolīgumus, Komisija joprojām būs

²⁰ Skaidrojumus par pārvaldības veidiem un atsaucis uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļa vietnē: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

²¹ Kā minēts Finanšu regulas 185. pantā.

atbildīga par programmu, bet pienākumu īstenošanu nodos virknei operatoru. Komisija, kuru atbalsta komiteja un neatkarīgi eksperti, koncentrēsies uz augsta līmeņa pragmatisku lēmumu definēšanu un to īstenošanas uzraudzību. Operatoriem būs jāiesniedz gada darba programmas un gada darbības ziņojumi, kā arī revīzijas sertifikāti.

Līdz 2013. gadam kosmosa komponentes attīstību līdzfinansēja ES un EKA, izmantojot Septītās pamatprogrammas kosmosa tematiskās jomas un *GMES* ieguldījumus, kā arī tās sākotnējo darbību regulu EKA *GMES* kosmosa komponentes programmai. Komisija ES vārdā ir ieguldījusi vienu trešo daļu *GSC* programmas kopējā budžeta, t. i., aptuveni EUR 780 miljonus no EUR 2,4 miljardiem. Šim nolūkam 2008. gadā tika noslēgts deleģēšanas nolīgums starp ES, ko pārstāvēja Komisija, un EKA. Šis nolīgums noslēgts saskaņā ar pamatnolīgumu starp ES un EKA. Atzīstot to, ka EKA ir unikālas speciālās zināšanas un tā ir vienīgā aģentūra Eiropas līmenī, kura nodarbojas ar pētniecības un izstrādes darbībām kosmosa programmu jomā, tika ierosināts turpināt tai uzticēt izstrādes darbības, t. i., *Copernicus* satelītu un saistīto zemes segmentu projektēšanu, izbūvi un iegādi. Tiek uzskatīts, ka EKA var turpināt līdzfinansēt izstrādes darbības un it īpaši jaunas paaudzes satelītu izstrādi, aizstājot atkārtotu vienību iegādi, kuras kopē jau izstrādātu vienību dizainu.

Tāpat ir ierosināts gan EKA, gan *EUMETSAT* uzticēt infrastruktūras izstrādes darbības. EKA būs atbildīga par *Sentinel 1, 2* darbībām un *Sentinel 3* zemes daļas apstrādi. Tā kā tā ir projektējusi zemes segmentus un koordinējusi to projektēšanu un iegādi, tad, atzīstot tās speciālās zināšanas, kas iegūtas daudzu zinātnisku misiju darbībā, šo uzdevumu pārvaldība tiks nodota EKA. *EUMETSAT* tiks uzticētas tās satelītu un instrumentu darbības, kuras it īpaši ir saistītas ar atmosfēras un jūras kopienām un kuras ir ļoti tuvas, reizēm pat identiskas tās pašas kompetences jomām. Ir jāatgādina, kas *Sentinel 4* un *5* ir instrumenti, kuri tiek īstenoti uz *EUMETSAT* satelītiem. Turklāt datu saņemšana, apstrāde un izplatīšana galvenokārt tiks veikta, izmantojot *EUMETSAT* spējas. Abas organizācijas būs atbildīgas par piekļuvi novērojumiem un to nodrošināšanu, izmantojot misijas, kas sniedz ieguldījumu, to attiecīgajās speciālo zināšanu jomās.

Viens no zemes pakalpojuma galvenajiem produktiem ir zemes seguma un zemes seguma izmaiņu vispusīgs un laicīgs novērtējums. *Corine* zemes seguma (*CLC*) datu kopumi kopš 1990. gada ir nodrošinājuši zemes seguma laikrindas un informāciju par zemes izmantošanu Eiropas kontinentā. Tas ļauj novērot zemes virsmas pārmaiņas dabisko procesu un cilvēku darbības mijiedarbības rezultātā. Eiropas Vides aģentūra īsteno *Corine* kopš 1994. gada. EVA ir Eiropas Savienības aģentūra, kuras uzdevums ir nodrošināt saprātīgu, neatkarīgu informāciju par vidi tiem, kuri ir iesaistīti vides politikas izstrādē, pieņemšanā, īstenošanā un izvērtēšanā, kā arī vispārējai sabiedrībai. EVA ir atbildīga arī par Eiropas vides informācijas un novērošanas tīkla (*Eionet*) koordinēšanu, kur valstu eksperti veic ieguldījumu vides datu vākšanā un validēšanā. *GMES* sākotnējo darbību laikā (2011.–2013. gadā) zemes pakalpojuma visas Eiropas un vietējās komponentes koordinēšana bija uzticēta EVA un tika īstenota centralizēti, iegādi veicot ar pamatlīgumu un pakalpojumu līgumu ar pakalpojumu nodrošinātājiem starpniecību; kā arī decentralizēti, izmantojot dotāciju nolīgumus ar valsts aģentūrām, kuras ir EVA tiešās ieinteresētās personas. Papildus tam ir jāatzīmē, ka zemes pakalpojums galvenokārt balstās uz *in situ* mērījumiem un ģeogrāfiskiem atsaucēs datiem. EVA ir labā pozīcijā, lai varētu vienoties par iekārtām ar valstu vides un/vai kartēšanas aģentūrām. Tādēļ, atzīstot acīmredzamo sinerģiju, kas iespējama starp *Copernicus* un EVA galvenajiem pienākumiem, un EVA unikālo pozīciju, jo tā ir *Eionet* koordinators, attiecībās ar *Copernicus* ieinteresētajām personām, kuras ir valstu vides aģentūras, ir ierosināts šo divu zemes pakalpojuma komponentu īstenošanu turpināt deleģēt EVA.

Kopš 2008. gada notiek darbs pie Eiropas Robežu uzraudzības sistēmas (*EUROSUR*) izveides, lai stiprinātu kontroli uz Šengenas zonas ārējām robežām, it īpaši dienvidu jūras un austrumu sauszemes robežām. *EUROSUR* nodrošinās dalībvalstīm kopēju tehnisko (infrastruktūru) un darbības sistēmu (darba plūsma), lai palielinātu informētību par situāciju uz to ārējām robežām un uzlabotu valstu iestāžu, kuras uzrauga ES robežas, reaģēšanas spējas. Viens no mērķiem, par kuriem ir panākta vienošanās, ir kopīga uzraudzības rīku (satelītu, bezpilota lidaparātu, aerostatu u. c.) pielietošana, *Frontex* darbojoties kā veicinātājam. *Frontex* ir Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām. Tā veicina, koordinē un attīsta Eiropas robežu pārvaldību. Aktīva sadarbība ar *Frontex* ir ļoti būtiska drošības pakalpojuma robežkontroles virzienam. *Frontex* ir bijusi iesaistīta visos Septītās pamatprogrammas projektos, kuri gatavoja virzienu, kā arī citos Septītās pamatprogrammas projektos, kuri attiecas uz drošības tēmu. Var norādīt, ka nepieciešamība *Frontex* saistībā ar šīm darbībām balstīties uz *GMES/Copernicus*, ir atzīta Komisijas priekšlikumā par *EUROSUR* regulu²². Tādēļ ir ierosināts šā virziena īstenošanu deleģēt *Frontex*.

Attiecībā uz jūras vides uzraudzības drošības virzienu, tā īstenošanu ir ierosināts deleģēt Eiropas Jūras drošības aģentūrai (*EMSA*). Patiesi, *EMSA* pilnvarās ir iekļauti daži pienākumi jūras drošības jomā un pienākums atbalstīt Komisiju saistītās darbībās. *EMSA* ir arī plaši atzītas speciālās zināšanas *CLEANSeaNET* (jūras drošības darba programma, kura balstās uz Zemes novērošanu) īstenošanā. Tāpat tā aktīvi iesaistās vairākos pētniecības un izstrādes projektos, kuri gatavo *Copernicus* drošības pakalpojumu.

²² COM(2011) 873 galīgā redakcija.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi

Lai nodrošinātu augstākās kvalitātes rezultātus un visefektīvāko resursu izlietojumu, tiks ieviesta uzraudzības sistēma. Uzraudzība notiks visu programmas darbības laiku. Tā balstīsies uz regulāriem īstenošanas partneru ziņojumiem.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Apzinātie riski

Visi ar programmu saistītie riski tiks centralizēti reģistrēti sarakstā. Katram riskam tiks piešķirts iespējamības līmenis un ietekmes rādītājs. Risku reģistrā būs iekļauts arī to pasākumu saraksts, kuri varētu samazināt riska īstenošanās varbūtību. Riski ir klasificēti šādi:

- tehnoloģiskie riski: piem., satelīts izmanto jaunākās tehnoloģijas, kuras vēl ir jāapstiprina un kuru specifikācijas nepārtraukti attīstās;
- rūpnieciskie riski: infrastruktūras veidošanā ir iesaistīti daudzi rūpnieciskie dalībnieki daudzās valstīs, kuru darbs ir efektīvi jākoordinē, lai varētu izveidot sistēmas, kas ir drošicamas un pilnībā integrētas, it īpaši saistībā ar drošību;
- tirgus risks: ir jāizvairās no tā, ka tehniskais izpildījums varētu būt zemāks par to, kāds ir solīts, jo lietotāji to uztvertu negatīvi un tādēļ infrastruktūra netiktu lietota;
- laika grafika risks: jebkura īstenošanas kavēšanās varētu apdraudēt jaunas iespējas;
- pārvaldības risks: programmas pārvaldībai ir nepieciešams, lai dažādas iestādes darbotos kopā, un ir jāgarantē pietiekama stabilitāte un organizētība. Turklāt vairākos būtiskākajos jautājumos ir jāņem vērā viedokļu atšķirības starp dažādām iesaistītajām pusēm. Šādā kontekstā varētu apsvērt noteiktu risku, ieskaitot finanšu un ar drošību saistītos riskus, kopīgošanu starp dalībniekiem, kuriem būtu visvieglāk pārvarēt šos riskus.

Turklāt programmas budžets galvenokārt tiks īstenots, piemērojot netiešu pārvaldību, izmantojot deleģēšanas nolīgumus, kā arī, mazākā mērā, centralizētā veidā, Komisijai izmantojot dotācijas un publiskos iepirkumus. Riski katram no šiem dažādajiem izdevumu veidiem ir atšķirīgi. Eiropas Revīzijas palātas veiktās revīzijās un Komisijas pašas *ex-post* revīzijās ir apzināti turpmāk minētie galvenie riski, kuri varētu būt aktuāli arī šai programmai.

Deleģēšanas nolīgumiem: galvenie apzinātie riski ir saistīti ar operatoru atbildību (struktūras, ar kurām Komisija slēdz deleģēšanas nolīgumus), līgumu atbildību (Komisijas prasību transponēšana līgumu dokumentācijā), procesa atbildību (Komisijas noteikto procesu neievērošana) un izpildījumu (iepriekš noteiktu mērķu nesasniegšana).

Šie risku veidi tiks risināti, ņemot vērā turpmāk norādītos faktoros:

- būtiskus pārvaldības un kontroles procesu aspektus īsteno operatori;
- Komisijai lielā mērā ir jāpaļaujas uz operatoru pārvaldības kontroles sistēmām;

- ir svarīgi nodrošināt atbilstīgu kontroļu līmeni visā īstenošanas ķēdē, visiem iesaistītajiem partneriem nosakot skaidrus pienākumus.

Dotācijām: sarežģītie izmaksu atbilstības noteikumi un noteiktu saņēmēju relatīvi ierobežotās zināšanas par finanšu pārvaldību varētu radīt lielu risku, ka par izdevumiem tiek ziņots nepareizi (piemēram, pieskaitāmās un aprīkojuma izmaksas).

Pilnīgas datubāzes, kurā iekļauta informācija par saņēmējiem, projektiem un deklarētajām izmaksām, trūkums varētu apgrūtināt riskantu saņēmēju un iespējamu izmaksu dubultas pieprasīšanas vai citu nelikumību konstatēšanu, tādējādi pret krāpšanu vērstās darbības padarot neefektīvas.

Publiskajam iepirkumam: neatklātas kļūdas un nelabotas neprecizitātes piedāvājumos vai piedāvājumu specifikācijās varētu novest pie nepareizas līguma izpildes.

2.2.2. *Paredzētās kontroles metodes*

Ir paredzētas dažādas kontroles metodes, lai risinātu jautājumus saistībā ar dažādiem iepriekš minētajiem riskiem.

2.2.2.1. Deleģēšanas nolīgumi

Informācija par iekšējās kontroles sistēmas izveidi

Ir jāizveido pārvaldības un kontroles sistēma, balstoties uz turpmāk norādītajiem pasākumiem:

- operatora iepriekšēja izvērtēšana;
- uz risku balstīta novērošana, kas iekļauta standartizētā ziņošanā;
- preventīva darbība, izstrādājot pienācīgas atbilstības, līguma atbilstības, procesa atbilstības un izpildījuma prasības;
- līgumiski tiesiskās aizsardzības līdzekļi, kas ļauj veikt koriģējošas darbības gadījumā, ja ir pieļauta īstenošanas kļūda attiecībā uz atbilstības, līguma atbilstības, procesa atbilstības un izpildījuma prasībām;
- ĢD maksājumu operatora trasta kontā iepriekšējās pārbaudes;
- interešu saskaņošanas pasākumi;
- piedalīšanās pārvaldībā;
- revīzijas piekļuves tiesības attiecībā uz operatoriem, saistītajām vienībām un galasaņēmējiem;
- pilnīga revīzijas izsekojamība attiecībā uz visu īstenošanas ķēdi;
- Komisijas darbinieku veiktas atbilstības un izpildījuma revīzijas;

- integrētas ticamības veidošana, ņemot vērā iekšējo kontroļu sistēmu un iekšējo revīziju, kuru veic operatori un saistītās vienības attiecībā uz atbilstības, līgumu atbilstības, procesa atbilstības un izpildījuma prasībām;
- ārējo revidentu revidēti finanšu pārskati;
- ticamības deklarācijas, kuras ik gadu nodrošina operatori.

Pārbaudes, vai process norit, kā paredzēts, tiks nodrošinātas pa vairākiem informācijas kanāliem:

pārvaldības zināšanas par ĢD iekšējās kontroles sistēmu stāvokli, kas krātas ikdienas darbā un no pieredzes;

ĢD oficiālas uzraudzības, kontroles un novērošanas vienošanās;

- ikgadējo IKS pārskatu rezultāti (“pilnīga atbilstība pamatprasībām”);
- riska novērtēšanas veikšanas rezultāti;
- *ex-ante* un *ex-post* kontroles, ieskaitot ziņojumus par izņēmumiem un/vai iekšējās kontroles vājajām vietām;
- ĢD ārējo finanšu revīziju rezultāti;
- revīzijas un konsultēšanas darbs, kuru veic ĢD iekšējās revīzijas struktūra;

programmu vērtējumi, kurus veikuši ārējie vērtētāji.

Iekšējās revīzijas struktūras, iekšējās revīzijas dienesta un Revīzijas palātas veiktās revīzijas nodrošinās turpmāku atgriezenisko saikni par kontroles sistēmas atbilstību.

Kontroles sistēmas noteikto kontroļu izmaksu un ieguvumu aplēses

Paredzētās kontroles lielā mērā ir uzskatāmas par tādām, kas atbilst *COSO* modeļa definīcijai par iekšējo kontroli, kura definēta kā “process, kas paredzēts, lai nodrošinātu saprātīgu pārliecību par darbības lietderības un efektivitātes mērķu sasniegšanu, finanšu ziņojumu drošticamību un atbilstību piemērojamajiem tiesību aktiem un noteikumiem”. Kontroļu izmaksas tiek aplēstas, pamatojoties uz vispusīgiem rādītājiem, kas attiecas uz jebkurām darbībām, kuras ir tieši vai netieši saistītas ar operatoru tiesību pārbaudi un izdevumu likumsakarību. Kur tas ir iespējams, tās tiek detalizēti aprakstītas dažādiem pārvaldības posmiem un saskaņā ar paredzēto kontroles sistēmu aprakstu.

Pielāgojumos, ņemot vērā jaunā priekšlikuma sagaidāmās izmaiņas, ir iekļauti dati par interešu saskaņošanas pasākumiem un turpmākiem līgumā noteiktiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, kas ļauj veikt koriģējošas darbības gadījumos, kad ir pieļauta īstenošanas kļūda attiecībā uz prasībām.

Neatbilstības piemērojamajiem noteikumiem riska sagaidāmā līmeņa novērtējums

Saskaņā ar paredzēto kontroles sistēmu sagaidāmais neatbilstības risks (definēts kā sagaidāmais likumības un pareizības kļūdu risks, kas rodas darījumu līmenī) ik gadu tiks

saglabāts zem 2 % robežas, turklāt ar mazākām izmaksām, pateicoties mazākam riska biežumam un riska ietekmes mazināšanai, kas izriet no ieviestajiem papildu pasākumiem.

Ir sagaidāms, ka kļūdu koeficients samazināsies, izskaidrojot piemērojamos noteikumus, ieskaitot *SMART* prasības, turpinot stiprināt līgumos noteiktās tiesību aizsardzības iespējas un veicot aizvien lielāku interešu saskaņošanu.

Ir paredzams, ka nelielu daļu šās programmas budžeta varētu īstenot saskaņā ar centralizētu tiešu pārvaldību (sk. turpmāk), izmantojot dotācijas un publiskos iepirkumus.

2.2.2.2. Dotācijas

Informācija par iekšējās kontroles sistēmas izveidi

Pašreizējā iekšējās kontroles sistēma balstās uz Komisijas iekšējās kontroles standartu īstenošanu, labāko projektu atlases procedūrām un to pārvēršanu juridiskos instrumentos, projekta un līguma pārvaldību visā projekta darbības laikā, prasību *ex-ante* pārbaudēm, ieskaitot revīzijas sertifikātu saņemšanu, izmaksu metodoloģiju *ex-ante* sertifikāciju, *ex-post* revīzijām un korekcijām, kā arī uz vērtēšanu.

Aicinājumu iesniegt priekšlikumus dokumentācijā ir iekļautas detalizētas pamatnostādnes par atbilstības noteikumiem un it īpaši par visbiežākajām kļūdām saistībā ar personāla izmaksām. Saņēmēji tiek aicināti, jau izsakot savu priekšlikumu, nodrošināt pietiekamu informāciju par paredzamajām izmaksām, kas ļautu veikt *ex-ante* pārbaudi un iespējamo kļūdu vai pārpratumu konstatēšanu, un nepieciešamības gadījumā arī dotāciju līguma īstenošanas vai pielāgošanas izmaiņas. Tas būtiski palielinās saņēmēju juridisko noteiktību un samazinās kļūdu risku.

Tiks veiktas arī *ex-post* kontroles, lai noteiktu reprezentatīvo aptuveno kļūdu koeficientu, kāds saglabāsies, neraugoties uz apmācību, *ex-ante* pārbaudēm un labojumiem. Izdevumu saskaņā ar programmu *ex-post* revīzijas stratēģija balstīsies uz parauga atlases pēc naudas vienības principa definēto darījumu finanšu revīziju, papildinot ar paraugu, kas balstīts uz risku. *Ex-post* audita stratēģiju attiecībā uz likumību un pareizību papildinās pastiprināta darbības novērtēšana un krāpšanas novēršanas stratēģija.

Kontroles sistēmas noteikto kontroļu izmaksu un ieguvumu aplēses

Būs jārod līdzsvars, no vienas puses, starp programmas pievilcības palielināšanu, samazinot kontroles slogu saņēmējiem (lielāka uzticība un riska uzņemšanās, vairāk izmantojot vienotas likmes, vienreizējos maksājumus un likmes vienības), un, no otras puses, nodrošināšanu, lai neizlaboto kļūdu koeficients paliktu saprātīgi izpildāms.

ĢD *ENTR* izveidos rentablu iekšējās kontroles sistēmu, kas dos pamatotu pārliecību par to, ka kļūdu risks daudzgadu izdevumu perioda griezumā ik gadu paliks 2–5 % robežās; galīgais mērķis ir panākt, lai atlikušais kļūdu līmenis daudzgadu programmas slēgšanas brīdī būtu pēc iespējas tuvāk 2 %, ņemot vērā visu revīziju, korekciju un atgūšanas pasākumu finansiālo ietekmi.

Revīzijas stratēģijas mērķis ir nodrošināt godīgu un drošticamu kļūdu riska reprezentēšanu, kā arī krāpšanas pazīmju efektīvu un lietderīgu pārbaudi. Priekšlikumu *ex-ante* pārbaudēm pirms dotācijas nolīguma parakstīšanas un atbilstības noteikumu paskaidrošanai nevajadzētu būtiski pagarināt laiku līguma noslēgšanai. Deleģētie kredītrīkotāji ik gadu ziņo par kontroles

izmaksām un ieguvumiem, un Komisija vidēja termiņa pārskata ietvaros likumdošanas iestādei ziņo par neatbilstības līmeni, kuru varētu sasniegt.

Neatbilstības piemērojamiem noteikumiem riska sagaidāmā līmeņa novērtējums

A. Pašreizējie kļūdu avoti

Pamatojoties uz līdzšinējiem rezultātiem, atkārtotas kļūdas ir apzinātas šādās jomās:

- **personāla izmaksas:** tiek pieprasītas vidējās vai budžetā iepļānotās izmaksas (nevis faktiskās izmaksas), netiek atbilstīgi reģistrēts laiks, kas pavadīts pie programmas, tiek pieprasīta samaksa par neatbilstīgām vienībām (MVU īpašnieka-vadītāja izmaksas);
- **citi tiešie izdevumi:** regulāri konstatētās kļūdas ir apakšlīgumu slēgšana bez iepriekšējas atļaujas vai arī neievērojot izdevīgākā piedāvājuma noteikumu, utt.;
- **netiešie izdevumi:** daudzos gadījumos netiešie izdevumi ir tiešo izdevumu vienotas likmes procenti, tādēļ kļūda netiešajos izdevumos ir proporcionāla kļūdai tiešajos izdevumos.

B. Ierosinātās vienkāršošanas iespējas

Programma gūs labumu, vienkāršojot pasākumus, kas iekļauti Finanšu regulas trīs gadu perioda pārskatā. Saistībā ar šo Komisija izmantos iespēju pieņemt vienkāršošanas pasākumus, piemēram, attiecībā uz MVU īpašnieka vadītāju likmes vienības izdevumiem vai standarta likmju izmantošanu personāla izmaksām saskaņā ar saņēmēju ierastajiem uzskaites principiem.

C. Kontroles izmaiņu ieguldījums neatbilstības sagaidāmā līmeņa samazināšanai

Sākuma punkts ir *status quo*, pamatojoties uz līdz šim veiktajām Septītās pamatprogrammas dotāciju revīzijām. Pamatojoties uz pieņēmumiem, ka:

- dotāciju saņēmēji saskaņā ar nākotnes programmu *Copernicus* ir līdzīgi tiem, kuri piedalījās Septītajā pamatprogrammā, un ka
- trešā daļa aplēsto kļūdu avotu ir tie, kas minēti iepriekš B punktā,

vienkāršošanas pasākumi, kas iekļauti Finanšu regulā, varētu samazināt kļūdu koeficientu. Vēl viens kļūdu samazinājums ir sagaidāms no atbilstības noteikumu *ex-ante* paskaidrošanas.

Secinājums: izmantojot visus iepriekš minētos pasākumus kopā, galīgais mērķis ir panākt, lai darbības laika beigās atlikušais kļūdu līmenis būtu pēc iespējas tuvāk 2 %.

Šis scenārijs balstās uz pieņēmumu, ka vienkāršošanas pasākumi lēmumu pieņemšanas procesā netiek būtiski mainīti.

2.2.2.3. Publiskais iepirkums

Tā kā iekšējās kontroles sistēma balstās uz Komisijas iekšējās kontroles standartu īstenošanu, publiskā iepirkuma procedūru labāko priekšlikumu atlasei un līgumu pārvaldībai visā

projekta/līguma darbības laikā, kā arī rēķinu un maksājumu *ex-ante* pārbažu atlikušajām kļūdām nevajadzētu būt vairāk par 2 %.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas un citus pretpasākumus pasākumus.

Saskaņā ar Komisijas stratēģiju krāpšanas apkarošanai (*CAFS*)²³ un ar *OLAF* atbalstu, īstenojot konsultēšanos un piedaloties *OLAF* Krāpšanas novēršanas un atklāšanas tīklā (*FPDNet*), ĢD *ENTR* ir izstrādājis savu stratēģiju krāpšanas apkarošanai (SKA), kas ietver pasākumus krāpšanas un pārkāpumu novēršanai un atklāšanai gan iekšēji, gan attiecībā uz saņēmējiem un līgumslēdzējiem. SKA ik gadu tiks atjaunināta.

It īpaši attiecībā uz dotācijām ĢD *ENTR* SKA rīcības plānā ir paredzēts izveidot visu saņēmēju (koordinatoru, partneru, apakšuzņēmēju un citu dalībnieku) un projektu (ziņojumi un izdevumu deklarācijas) centrālo reģistru. Šī datubāze kopā ar plānoto vārienīgo datu analīzes rīku, kas paredzēti krāpšanas rādītāju vai “sarkano karogu” konstatēšanai, iegūvi būtiski uzlabos tā kontroles darbības un revīzijas veikšanas iespējas.

Lai varētu palielināt zināšanas un spēju īstenot preventīvas un efektīvas kontroles, ĢD *ENTR* SKA rīcības plānā ir paredzēts īpašu apmācības kursu un metodisko materiālu piedāvājums. Turklāt tiks izstrādāta un īstenota kontroles stratēģija saņēmēju finansiālo un tehnisko spēju izvērtēšanai, kā arī saņēmēju iedalīšana riska kategorijās, pamatojoties uz krāpšanas rādītājiem, reģistrācija IT rīkos un atzīmēšana *ex-ante/ex-post* revīzijām.

Turklāt, koncentrējoties uz iespējamiem krāpšanas gadījumiem un pārkāpumiem, tiks izstrādātas revīzijas procedūras un pamatnostādnes uz risku balstītām *ex-post* revīzijām. Šī SKA būs arī labāk saskaņota ar iekšējās kontroles standartiem, it īpaši ar riska novērtēšanas veikšanu, un citu ĢD un deleģētu vienību SKA.

²³ COM(2011)376, 24.6.2011.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS PAREDZAMĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

Pieprasītās esošās budžeta izdevumu pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Numurs [Izdevumu kategorija.....]	Dif./nedif.	no EBTA valstīm	no kandidātvalstīm	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē
[1]	02010404 – Atbalsta izdevumi Eiropas Zemes novērošanas programmai (<i>Copernicus</i>)	Nedif.	JĀ	NĒ	JĀ	NĒ
[1]	020601 – Darbības pakalpojumi (<i>Copernicus</i>)	Dif.	JĀ	NĒ	JĀ	NĒ
[1]	020602 – Novērošana no kosmosa (<i>Copernicus</i>)	Dif.	JĀ	NĒ	JĀ	NĒ

3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem

3.2.1. Kopsavilkums par paredzamo ietekmi uz izdevumiem

Miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija:	1	Gudra un integrējoša izaugsme
---	----------	-------------------------------

Uzņēmējdarbības ĢD			2014. gads	2015. gads	2016. gads	2017. gads	2018. gads	2019. gads	2020. gads	2021. gads	KOPĀ
• Darbības apropriācijas											
020601	Saistības	(1)	58,500	179,721	189,426	197,952	208,610	283,691	210,291		1,328,191
	Maksājumi	(2)	29,215	195,417	188,779	197,673	207,871	266,906	231,030	11,300	1,328,191
020602	Saistības	(1)	301,933	373,949	394,141	411,880	434,051	590,279	437,566		2,943,799
	Maksājumi	(2)	150,785	406,608	392,796	412,159	434,790	555,362	480,717	110,582	2,943,799
Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem ²⁴											
02010404		(3)	2,500	2,700	2,700	2,800	2,900	2,900	3,000		19,500
KOPĀ — Uzņēmējdarbības ĢD apropriācijas	Saistības	=1+1a +3	362,933	556,370	586,267	612,632	645,561	876,870	650,847		4,291,480
	Maksājumi	=2+2a+3	182,500	604,725	584,275	612,632	645,561	825,168	714,737	121,882	4,291,480

²⁴ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās „BA” pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

Daudzgamu finanšu shēmas izdevumu kategorija:	5	“Administratīvie izdevumi”
--	----------	-----------------------------------

Miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

		2014. gads	2015. gads	2016. gads	2017. gads	2018. gads	2019. gads	2020. gads	KOPĀ
ĢD: Uzņēmējdarbība									
• Cilvēkresursi		4,497	5,259	5,894	5,894	5,894	5,894	5,894	39,226
• Pārējie administratīvie izdevumi		0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	2,401
KOPĀ UZŅĒMĒJDARBĪBAS ĢD	Apropriācijas	4,840	5,602	6,237	6,237	6,237	6,237	6,237	41,627

KOPĀ — daudzgadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(Saistību summa = maksājumu summa)	4,840	5,602	6,237	6,237	6,237	6,237	6,237	41,627
--	------------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

Miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

		2014. gads	2015. gads	2016. gads	2017. gads	2018. gads	2019. gads	2020. gads	2021. gads	KOPĀ
KOPĀ — daudzgadu finanšu shēmas 1.–5. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	367,773	561,972	592,504	618,869	651,798	883,107	657,084		4,333,107
	Maksājumi	187,340	610,327	590,512	618,869	651,798	831,405	720,974	121,882	4,333,107

3.2.2. Paredzamā ietekme uz darbības apropriācijām

- Priekšlikums/iniciatīva neparedz izmantot darbības apropriācijas
- Priekšlikums/iniciatīva paredz darbības apropriācijas izmantot šādā veidā:

Saistību apropriācijas EUR miljonos (3 zīmes aiz komata)

Mērķi	2014. GADS	2015. GADS	2016. GADS	2017. GADS	2018. GADS	2019. GADS	2020. GADS	KOPĀ
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 1 Pakalpojumi	58,500	179,721	189,426	197,952	208,610	283,691	210,291	1,328,191
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 2 Kosmos	301,933	373,949	394,141	411,880	434,051	590,279	437,566	2,943,799
KOPĒJĀS IZMAKSAS	360,433	553,670	583,567	609,832	642,661	873,970	647,857	4,271,990

3.2.3. Paredzamā ietekme uz administratīvajām apropriācijām

3.2.3.1. Kopsavilkums

Priekšlikums/iniciatīva neparedz izmantot administratīvās apropriācijas

Priekšlikums/iniciatīva paredz izmantot administratīvās apropriācijas šādā veidā:

EUR miljonos (3 zīmes aiz komata)

	2014. gads	2015. gads	2016. gads	2017. gads	2018. gads	2019. gads	2020. gads	KOPĀ
Daudz gadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJĀ								
Cilvēkresursi	4,497	5,259	5,894	5,894	5,894	5,894	5,894	39,226
Pārējie administratīvie izdevumi	0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	2,401
Starpsumma — daudz gadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJĀ	4,840	5,602	6,237	6,237	6,237	6,237	6,237	41,627

Ārpus daudz gadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJAS²⁵								
Cilvēkresursi								
Pārējie administratīvie izdevumi	2,500	2,700	2,700	2,800	2,900	2,900	3,000	19,500
Starpsumma — ārpus daudz gadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJAS								

KOPĀ	7,340	8,302	8,937	9,037	9,137	9,137	9,237	61,127
-------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

²⁵

Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās „BA” pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

3.2.3.2. Paredzamās vajadzības pēc cilvēkresursiem

- Priekšlikums/iniciatīva neparedz cilvēkresursu izmantošanu
- Priekšlikums/iniciatīva paredz cilvēkresursu izmantošanu šādā veidā:

Aplēse izsakāma veselos skaitļos (vai maksimāli ar vienu zīmi aiz komata)

	2014. gads	2015. gads	2016. gads	2017. gads	2018. gads	2019. gads	2020. gads
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)							
02 01 01 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)	28	34	39	39	39	39	39
02 01 01 02 (Delegācijas)	-	-	-	-	-	-	-
02 01 05 01 (Netiešā pētniecība)	-	-	-	-	-	-	-
10 01 05 01 (Tiešā pētniecība)							
• Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu — FTE)²⁶							
02 01 02 01 (CA, INT, SNE, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)	14	14	14	14	14	14	14
02 01 02 02 (CA, INT, JED, LA un SNE delegācijās)	-	-	-	-	-	-	-
02 01 04 yy ²⁷	-	-	-	-	-	-	0
	-	-	-	-	-	-	0
02 01 05 02 (CA, INT, SNE — netiešā pētniecība)	-	-	-	-	-	-	-
10 01 05 02 (CA, INT, SNE — tiešā pētniecība)	-	-	-	-	-	-	-
Citas budžeta pozīcijas (precizēt)	-	-	-	-	-	-	-
KOPĀ	42	48	53	53	53	53	53

Vajadzības pēc cilvēkresursiem tiks nodrošinātas, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Pašreizējie cilvēkresursi 2013. gadā ir 29 FTE (17 štatu sarakstā ietvertās amata vietas un 12 ārštata darbinieki): progresīvs pieaugums līdz 53 FTE (+ 22 štatu sarakstā ietvertās amata vietas un + 2 ārštata darbinieki ir jāiedala šādi: pēc visu esošo deleģēšanas nolīgumu revīzijas 2016. gadā ir jāveic piešķirto resursu atkārtota izvērtēšana, lai pārliecinātos, ka ar esošo darbinieku sastāvu ir iespējams nodrošināt mērķu sasniegšanu.) Faktiskie skaitļi 2016.–2019. gadā ir aptuveni un var tikt pārskatīti.

- 22 papildu štatu sarakstā ietvertajiem amatiem (EPP); 8 tiks aizpildīti, veicot pārgrupēšanu Uzņēmējdarbības ĢD G direktorātā (ir paredzēta reorganizācija, lai apvienotu kosmosa politikas darbības un kosmosa pētniecības un izstrādes darbības),

²⁶ CA — līgumdarbinieki, INT — aģentūras darbinieki ("Intérimaire"), JED — jaunākie eksperti delegācijās ("Jeune Expert en Délégation"), LA — vietējie darbinieki, SNE — valstu norīkotie eksperti.

²⁷ Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām "BA" pozīcijām).

vēl 4 *EPP* aizpildīs, veicot pārvirzīšanu Uzņēmējdarbības ĢD. Atlikušās 10 papildu *EPP* ir jāaizpilda, veicot pārcelšanu citā amatā no Komisijas un/vai nosūtot (*mis à disposition*) darbiniekus no tiem ĢD, kuri ir iesaistīti programmā *Copernicus*, kā paredzēts Komisijas 2006. gada (C(2006)673) lēmumā par *GMES* izveidošanu. Tiks iesniegts priekšlikums par šā lēmuma grozīšanu.

- Ārštata darbiniekiem: 2 papildu *FTE*, kas pieprasīti 2014. gadā, aizpildīs, veicot iekšēju pārcelšanu citā amatā; un, ja būs vajadzība, papildu resursus varētu pieprasīt pēc 2016. gada pārskatīšanas, un tie Uzņēmējdarbības ĢD būtu jāpiešķir saskaņā ar ikgadējo piešķiršanas procedūru

Veicamo uzdevumu apraksts.

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	<ul style="list-style-type: none"> - Sagatavot programmu, ieskaitot lietotāju prasību definēšanu, un uzraudzīt tās īstenošanu. - Atlasīt deleģējamās iestādes. - Risināt sarunas par deleģēšanas nolīgumiem (seškārtīgs palielinājums). - Uzraudzīt deleģētās iestādes (četrkārtīgs palielinājums). - Netieši uzraudzīt budžeta īstenošanu. - Nodrošināt juridisku un regulējošu analīzi, atbalstot politikas veidošanas procesu. - Nodrošināt ierosināto risinājumu atbilstību piemērojamajiem noteikumiem. - Garantēt saprātīgu finanšu pārvaldību un veikt finanšu darījumus, kas saistīti ar līguma pārvaldību. - Veikt darbības, kas nepieciešamas, lai nodrošinātu efektīvu izmaksu kontroli. - Sekot līdzi starptautiskajai sadarbībai un risināt sarunas par starptautiskiem nolīgumiem. - Uzraudzīt <i>Copernicus</i> drošības aspektus. - Uzturēt attiecības ar dalībvalstīm, it īpaši <i>in situ</i> komponentē. - Riska novērtēšana un mazināšana (palielinājies, ņemot vērā uzlaboto pasākumu finanšu risku). - Attiecības ar Eiropas Parlamentu un Padomi saskaņā ar Finanšu regulas 58., 60. un 61. pantu. - Krāpšanas un nelikumīgas rīcības novēršana sadarbībā ar <i>OLAF</i> un Revīzijas palātu. - Datu politika un tās īstenošana, ko veic ieinteresētās personas. - Veicināt programmas izmantošanu dalībvalstīs.
Ārštata darbinieki	Atbalstīt iepriekš aprakstīto uzdevumu izpildi.

3.2.4. Saderība ar kārtējo daudzgadu finanšu shēmu

- Priekšlikums/iniciatīva atbilst kārtējai daudzgadu finanšu shēmai
- Pieņemot priekšlikumu/iniciatīvu, jāpārplāno attiecīgā izdevumu kategorija daudzgadu finanšu shēmā
- Pieņemot priekšlikumu/iniciatīvu, jāpiemēro elastības instruments vai jāpārskata daudzgadu finanšu shēma²⁸

3.2.5. Trešo personu iemaksas

- Priekšlikums/iniciatīva neparedz trešo personu līdzfinansējumu
- Priekšlikums/iniciatīva paredz šādu līdzfinansējumu:
- Programma būs atklāta trešo valstu dalībai, taču nekādi oficiāli nolīgumi vēl nav noslēgti

Aropriācijas EUR miljonos (3 zīmes aiz komata)

	2014. gads	2015. gads	2016. gads	2017. gads	2018. gads	2019. gads	2020. gads	Kopā
<i>Norādīt līdzfinansējuma struktūru</i>								
KOPĀ — līdzfinansējuma apropriācijas								

²⁸ Sk. Iestāžu nolīguma 19. un 24. punktu.

3.3. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

- Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus
- Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
 - pašu resursus
 - dažādus ieņēmumus

EUR miljonos (3 zīmes aiz komata)

Budžeta ieņēmumu pozīcija	Kārtējā budžeta gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ²⁹					Iekļauj tik ailes, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)		
		N gads	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads				
..... pants									

Attiecībā uz dažādiem ieņēmumiem, kas ir "piešķirtie ieņēmumi", norādīt attiecīgo(-ās) izdevumu pozīciju(-as).

Norādīt, ar kādu metodi aprēķināta ietekme uz ieņēmumiem.

²⁹ Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 25 % apmērā.